

ΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ.

ΣΜΥΡΝΗ, τῆ 5 Οκτωβρίου, 1851.

Πρὸς τοὺς Κ. Κ. Συνδρομητὰς τοῦ παρόντος
Συγγράμματος.

Κύριοι!

Ἰδοὺ! ὡς τι σωτηρόδεικτον ἄστρον, ἐξ Ἀνατολῶν διαχέον τὰς ἀκτῖνάς του, περιϋπταμένη καὶ τὸ δεῦτερον ἤδη ἔτος ἡ ἐργατικὴ καὶ εὐπάροφος *Ἰωνικὴ Μέλισσα*, καὶ διαβρῆγγύουσα τὰς πεπικνωμένας ἀπεράντους στιβάδας τῆς σκοτεινῆς οὐράς, διὰ νὰ μεταβιβάσῃ οἴκοθεν, εἰς τοὺς Μελιτομουσηγέτας γενναίους Ἀναγνώστας τῆς, τοὺς ἐκ Μελιτῶν χειλέων ἀπανθισμένους ἑαρινούς καρπούς τῶν πόνων τῆς, ὀφείλει, κατὰ χρέος, νὰ ἐκτείνῃ χεῖρα, ἰκέτιδας πρὸς τὸν ὕψιστον Παντάνακτα, ὑπὲρ τῆς μακροβιότητος καὶ εὐημερίας τοῦ Κραταιοτάτου καὶ φιλομούσου *Σουλτὰν Ἀπτούλ Μεζίτ*, εἰς τὸ ἰσχυρὸν κράτος τῆς Α. Μ. τοῦ ὁποίου, ὑποδιατελοῦσα αὐτὴ ἀνθολογεῖ καὶ ζωογονεῖται ὑπὸ τῆς μοσχοπνύου αὔρας τῶν ἐπιδαφιλευόντων νόμων Του. Ἐπειτα δὲ νὰ ὁμολογήσῃ ἀπείρους χάριτας, διὰ τὴν ἐπιδαφιλεύουσαν συνδρομὴν, εἰς τοὺς μελιττερῶντας φιλομούσους καὶ παμπληθεῖς συνδρομητὰς αὐτῆς· πλὴν τῶν λοτοφάγων Λατίνων καὶ κηφνολατινιζόντων, τῶν ὁποίων οὔτε ἐδέχθη, οὔτε δέχεται, ἀλλ' οὔτε δεχθήσεται τὴν πομπόνηρον καὶ φθοροποιᾶν συνδρομὴν, διὰ νὰ μὴ μεταποιήθῃ εἰς ἐγκλημα καθοσιώσεως. Εἰς δὲ τοὺς ἀνθιστέπτους μελιτορροῦντας κυψελικῶς καὶ κα-

λοκάγαθους Συντάκτας αὐτῆς, ἀμάραντος ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς ἀνακράζεται. Ἰδίως δὲ εἰς τὸν ἀξιώτιμον Κ. Ι. Γ. Λάτριν, τοῦ ὁποίου οἱ ἄτρυτοι κόποι καὶ ὁ διακῆς περὶ τὰ καλὰ ζήλος ἀποβαίνουσι παντὸς ἐπαίνου ἄξιοι. Ὁ Τρομερὸς οὗτος πέλεκυς κατὰ τοῦ βροτοφάγου Ἰησοῦϊτισμοῦ· ἡ χρυσήλατος σάλπιγξ τοῦ Ἰωνίου Ἀδαμαντίου Κοραῆ, τὸ γνήσιον τέκνον τοῦ Μελητογενεοῦ· ἀμιμήτου Ὀμήρου, τὸ καύχημα τῆς φιλομούσου καὶ μεγαλοπόλεως ταύτης· Σμύρνης, διὰ τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρά του, ὁ ἀληθὴς Ἰσραηλιτελληνικὸς Λάτρης τοῦ Χριστοῦ, πάντα ταῦτα λαμπραὶ ἀρεταὶ οὔσαι τοῦ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθέντος ἀνθρώπου, εἶναι ἐκ τῶν σπανίων, εἰς τὰς παρούσας μάλιστα ἀργυρολογικὰς περιστάσεις. Ὅθεν τῷ ἀπονέμωμεν μικρὸν φέρον, μικρὰν μυστήριον τῶν ἀγαθοεργῶν προτερημάτων του, πρὸς δόξαν μὲν καὶ καύχημα τῆς ἀρετῆς, ἀρὰν δὲ καὶ μαυρόβαψιν τῆς ἀχαριστίας.

Ἐνταῦθα δὲ λαμβάνουσα τὴν τόλμην καὶ εὐκαιρίαν ἢ φιλεργατικὴ *Ἰωνικὴ Μέλισσα* ἀναβοῦζει τὴν ὑπόσχεσιν βελτιωτικοῦ τινος ἐπὶ τὰ κρεῖττω Ὑμητιομέλιτος, διὰ τὴν τρέχουσαν μακρονοκτοχειμερικὴν διασκέδασιν, ἐπὶ τῶν εὐτερπῶν συναναστροφῶν τῶν μελιτοφάγων Ἀναγλωστῶν τῆς, τῶν ὁποίων τὴν συγγνώμην καὶ ἐπιείκειαν, ἐπικαλεῖται, διὰ τὰς προπεληθούσας ἐλλείψεις τῆς. Εἶδομεν δὲ εὖ καὶ καλῶς, ὅτι, πρὶν ἔτι αἱ τῶν νεογνῶν πτηνῶν σωματικαὶ δυνάμεις ἰσχυρυνθῶσι, καὶ ἀναπτυχθῶσι αἱ διανοητικαὶ αὐτῶν, ἀδυνατοῦν πρὸς τὴν διάπτησιν καὶ εὐρεσιν τῆς ἐξ ἀγλαοκάρπων δένδρων καταλλήλου θρεπτικῆς βρώσεως διὸ εὐελπιζομένη εἰς τὴν δαψίλειαν

τῶν διαφοροτέρων συνδρομητῶν τῆς, πρὸς διάχυσιν τῶν ἰωνίων ναμάτων τῆς, ἔχει τὴν τιμὴν νὰ προσυπογραφῆθῃ διὰ τοῦ

Ἐκδότου αὐτῆς

ΑΝΤ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ.

Le Double Parallèle, ou l'Eglise en presence de la Papauté et de la Reforme du XVI siècle, par Alexandre de Stourdza, Athènes, Imprimerie d'André Coromelas. Rue d'Hermès, N° 215 1849. ἤτοι

Ὁ Διπλὸς Παράλληλισμός, ἢ ἡ Ἐκκλησία ἐνώπιον τοῦ Παπισμοῦ καὶ τῆς Μεταρρυθμίσεως τοῦ 16^{ου} αἰῶνος, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Στούρτζα. Ἀθήνησι. Τυπογραφεῖον Ἀνδρέα Κορομηλά, ὁδὸς Ἐρμού, ἀριθ: 215. 1849.

Τοιοῦτον τίτλον φέρει ἀξιολόγόν τι φυλλάδιον, πόνημα συγγραφῆς ἐνδόξου περὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά, μεταφρασθὲν πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν καὶ ὑσονούπω ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ἰ. Λαζαρίδου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν Τυπογραφίαν καὶ τὸν ζῆλον ὀφείλει τὸ ἔθνος εὐγνωμοσύνην τινα δι' ὅσα ἐξέδωκεν ἄχρι νῦν ἔργα διαφόρων ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, πολεμουμένης καὶ σήμερον ἀσπόνδως ὑπὸ τῶν αἱρέσεων τῆς Δύσεως.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ προκειμένου πονήματος, μικροῦ μὲν κατὰ τὸν ὄγκον, μεγάλου δὲ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, κύριος Ἀλέξανδρος Στούρτζας, ἀνὴρ ἐπίσημος εἰς πολιτικὰς ὑπηρεσίας μιᾶς μεγάλης ὁμοδόξου ἐπικρατείας, εἶναι γνωστός εἰς τὸ ἔθνος ἐξ ἄλλων, ὁμοίως ἀξιολόγων, συγγραφῶν καὶ ἐργασιῶν ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας ἐν γένει, καὶ ἰδίως ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἑλληνικῆς, Ἑλληνῶν καὶ αὐτὸς φιλογενῆς καὶ γράφων καλῶς καὶ γλαφυρῶς εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν. Ὁ ἔντιμος οὗτος ἀνὴρ περιῆλθε πρὸ πολλοῦ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν σοφὴν Εὐρώπην, μελετῶν τὰ ἐκκλησιαστικά καὶ ἐπισκεπτόμενος διὰ τοῦτο τὰς ἐν αὐτῇ μεγάλας Βιβλιοθήκας καὶ τοὺς σοφοὺς ἄνδρας πάσης αἱρέσεως, ἵνα ἐξ ἐπιγνώσεως πληρεστάτης, ἦσαν ἐνδέχεται, σχηματίσῃ πεποίθητιν ἰδίαν περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν δογμάτων καὶ τῶν ἐθίμων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἐντεῦθεν ἀπέβη χρήσιμος καὶ ὠφελιμώτατος πρὸς τὴν Καθολικὴν τῶν Ὀρθοδόξων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἰδίως δὲ τὴν Ἑλληνικὴν, προσβάλλομένην ἐκ νέου ὑπὸ τῶν Παπιστῶν μὲν ἐχθρικώτερον καὶ κακοθέστερον, ὑπὸ δὲ τῶν Διαμαρτυρομένων ὡπωσὺν φιλικώτερον καὶ μετριώτερον.

Εἶδομεν ἄχρι νῦν πολλὰ, γραφέντα εὐστόχως ὑπὸ τῶν ἡμετέρων κατὰ τῆς Παπικῆς Παναρεσίας, ὀλιγότατα δὲ κατὰ τῆς πλάνης τοῦ Λουθηρανισμοῦ, ὅς τις ἐξ ἀρχῆς διαμαρτυρηθεὶς εὐλόγως κατὰ τῶν ἀντευαγγελικῶν καὶ ἀντικανονικῶν τοῦ Παπισμοῦ καινοτομιῶν καὶ παρεκτροπῶν, τὰς ὁποίας κατεδίκασε πάντοτε ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, φυλάττουσα πιστῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως τὴν ἀρχαίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας γνώμην καὶ κατάστασιν, ὡφείλε κατὰ φυσικὸν λόγον νὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς τὸ ἱερόν κύρος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικοῦ θρόνου τῆς Καθολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἂν αὐτὸς ὑπῆρχε τότε πολιτικῶς ὑποκαίμενος εἰς ἄλλην μὴ Χριστιανικὴν θρησκείαν, καὶ ὄχι νὰ καινοτομήσῃ καὶ αὐτὸς αὐθαριέτως, κατὰ τὸ παλαιότερον τῆς Ρώμης παράδειγμα, νεοφανῆ τινα καὶ ἀναρχικὴν Ἐκκλησίαν, ὡς δῆθεν παλαιὰν, τὸ δὲ ἀληθὲς θηρεύων καὶ αὐτὸς, ὡς ποτε ἡ Ρώμη, τιμὰς καὶ δόξας κοσμικὰς καὶ ὕλικὰ συμφέροντα διὰ τῶν πνευματικῶν ζημιῶν τῆς ἀρχαίας καὶ ἀσαλεύτου τῶν Χριστιανῶν Ἐκκλησίας, τῆς Ἀνατολικῆς.

Διὰ τοῦ φυλλαδίου, περὶ οὗ ὁ λόγος, ὁ κύριος Στούρτζας, παραβάλλων τὰς δύο ταύτας ἰσχυράς Ἐκκλησίας, τὴν Παπικὴν καὶ τὴν Λουθηρανικὴν, πρὸς τὴν ἀληθῶς Καθολικὴν καὶ Ὀρθόδοξον, τὴν Ἑλληνικὴν, ἀποδεικνύει προχειρῶς καὶ δι' ὀλίγων ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων, νεωτερίζουσας μὲν ἐκεῖνας αὐθαριέτως καὶ ἀσκόπως κατὰ τὴν ἰδιαιτέρον ἐκάστη ἐκλεκτικὸν σύστημα, ὅπερ αἱρεῖται κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν, μόνον δὲ τὴν Ἑλληνικὴν φυλάττουσαν ὅσον οἶον τε ἀπαρραλλάκτως καὶ ἀπαρασαλεύτως τὴν ἀρχαίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ πίστιν καὶ διδασκαλίαν, τὴν τεθεῖσαν αἰδίον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν. Ἀλλὰ περὶ τούτου, ὅσον καὶ ἂν φιλονεικῶσι κατ' ἀρχάς, πειθονται, ὡς γνωστὸν, ἐπὶ τέλους πάντες οἱ σοφώτεροι καὶ εἰλικρινέστεροι καὶ λογικώτεροι τῶν τε Παπιστῶν καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων, ἐπιμένοντες μόνον εἰς τοῦτο ἐκάτεροι, ὅτι αἱ διαφοραὶ τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον εἶναι ἢ ἐπουσιώδεις καὶ ἀδιάφοροι ἢ κατὰ τὴν ὕλην καὶ ἀναγκαῖαι, ἂν καὶ νεωτερικαί, διὰ λόγους οἰουσθήποτε ἰδιάζοντας ἐκάστη, καὶ μὴ πείθοντας τὴν συνείδησιν τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ, τοῦ πιστοῦ ὀπαδοῦ τῆς παλαιᾶς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, σωζομένης ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ρώσων, τῶν Σέρβων, τῶν Δακῶν, τῶν Ἀρμενίων (ἂν καὶ οἱ Ἀρμένιοι διατηρῶσιν εἰσέτι μικράς τινας καὶ ἐπουσιώδεις ὡς πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον διαφορὰς τοῦ παλαιοῦ αὐτῶν σχίσματος καὶ μετὰ τὴν γενομένην μεθ' ἡμῶν ἐνωσιν αὐτῶν κατὰ τὴν ἸΒ'. ἐκατονταετηρίδα)

καὶ ἄλλων ὀρθοδόξων λαῶν. Ἄλλως αἱ πολεμοῦσαι ἡμᾶς αἱρέσεις τῆς Δύσεως ὁμολογοῦσι μὲν Ὀρθόδοξον καὶ παλαιὰν τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, προτιμῶσι δὲ τὰ ἑαυτῆς ἐκάστη δόγματα καὶ ἔθιμα διὰ τοῦτο μόνον, διότι ἔφθασαν νὰ ἔχουσιν αὐτὰ ἐκ τῶν προπατόρων, τῶν φιλοδόξων Παπῶν καὶ Λουθέρων καὶ Καλβίνων, λησμονοῦντες οἱ εὐλογημένοι τὰς δύο ταύτας ἀναγκαίως παρατηρήσεις, ὅτι πρῶτον ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων καὶ ἐθίμων, ὡς καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων πραγμάτων, μία ἡ ὀρθότης καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ οὐχὶ πικίλη, ἀλλὰ σαφὴς καὶ ἀπλήρ' δεύτερον δὲ, ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἀπεσχέσθη ἀσεβῶς ἡ Ρώμη ἀπὸ τῆς Καθολικῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἠηλοτυποῦσα ὑπερηφάνως καὶ βαρβαρικῶς τὸ μεγαλεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μὴ ἀνεχομένη τὴν ἐπ' αὐτῆς νόμιμον ἐξουσίαν τῆς φυσικῆς ταύτης τοῦ Χριστιανισμοῦ καθέδρας, πᾶσα ἡ τότε σοφία καὶ ἐπιστημονικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ὑπῆρχε συγκεντρωμένη ἐν Βυζαντίῳ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ οὐχὶ ἐν Ρώμῃ μετὰ τῆς Λατινικῆς. Ἐπομένως ἐνοεῖται οἰκοθεν, ὅτι εἰς τὴν τότε ἐκκλησιαστικὴν φιλονεικίαν εἶχε δίκαιον ὁ κληρὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὄχι ὁ τῆς Ρώμης, διότι ὁ πρῶτος ἐγίνωσκε νοῶν τὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ πολὺ πλεονεχία παρά τὸν δευτέρον.

Ὁ δὲ Λουθηρανισμὸς, προτὶν ἄφρευκτον καὶ ἀναρχικὸν τῶν αὐθαριέτων καὶ δεσποτικῶν ἀξιώσεων τοῦ Παπισμοῦ, εἶναι ὑπερβολὴ ἄκυρος καθ' ὑπερβολῆς ὁμοίως ἀκύρου καὶ ἐναντίας, τῆς Παπικῆς παναρεσίας, εἶναι ὀχλοκρατικὸς δεσποτισμὸς παλαιῶν πρὸς τὸν τυραννικὸν τῆς Ρώμης δεσποτισμὸν μέχρις οὗ ἐπανεῖλθε ποτὲ κατὰ φύσιν τῶν ὄντων εἰς τὴν Ὀρθόδοξον, τὴν ὁποίαν πολεμεῖ καὶ αὐτὸς σήμερον, ἂν καὶ φιλικώτερον καὶ μετριώτερον, ὡς προείπομεν.

Συνιστῶν τοῖς πᾶσι τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νέου τούτου καὶ ὠφελιμωτάτου Συγγράμματος τοῦ κυρίου Στούρτζα, Ὀρθοδόξους τε καὶ ἑτεροδόξους, δίδομεν τὴν γνώμην εἰς τοὺς φιλογενεῖς τῶν Τυπογράφων, οἷος καὶ ὁ κύριος Λαζαρίδης, νὰ μετατυπώσῃ τὸ Γαλλικὸν κείμενον μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς μεταφράσεως ἢ καὶ ἄνευ αὐτῆς, ἵνα διαδοθῇ πανταχοῦ πρὸς στήριξιν καὶ πληροφορίαν τῶν Ὀρθοδόξων καὶ διδασκαλίαν μικρὰν τῶν ἑτεροδόξων ἐκεῖνων, ὅσοι πραγματεύονται τὰ ἐκκλησιαστικά μετὰ τινος εἰλικρινείας καὶ ἀληθινῆς πίστεως.

Ι. Γ. Α.

Τὴν ἀκόλουθον ἀξιολόγον διατριβὴν περὶ γυναικῶν, γραφεῖσαν πρὸ καιροῦ ἐν Βυζαντίῳ ὑπὸ τινος ἀξιοτίμου

κυρίας Αἰγαιοπελαγίτιδος, ἐκ διαφορῶν ἐρανισμάτων, ἐζητήσαμεν ἐπιμῶνως, ἵνα δημοσιεύσωμεν διὰ τῆς Μελέσεως, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀπ' αὐτῆς ἠθικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων ἐξ ἐκατέρου φύλου, οὐδὲ διὰ τὸν ἀνήκοντα δίκαιον ἔπαινον πρὸς τὴν ἰωνοῦως συγγραψασαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν λογίων Ἑλληνίδων, τὰς ὁποίας προτρέπομεν πάντοτε εἰς τὸ συγγράφειν τι καλὸν καὶ χρήσιμον διὰ τὴν ἀναγκαίαν ὠφέλειαν καὶ ὑπόληψιν τοῦ τε γυναικείου φύλου καὶ τοῦ ἔθνους. Συνιστῶντες δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν τοιούτων διατριβῶν ἰδίως πρὸς τὰς γενναιοτέρας καὶ φιλόγενεστεράς τῶν Σμυρναίδων, Συριαδῶν, Βυζαντιδῶν, Φιλιππουπολιτιδῶν, Κερκυραίδων, Κυπρίδων καὶ τινῶν ἄλλων νεανίδων ὁμογενῶν, προτρέπομεν τὴν πεπαιδευμένην καὶ ἐνάρετον συγγραφεῖα τῆς προκειμένης διατριβῆς, ἵνα ἐνασχολῆται, ὅσον εὐκαιρεῖ, εἰς ὁμοίας συγγραφάς, τὰς ὁποίας χρειάζεται τὸ ἔθνος σήμερον ὑπὲρ ποτε πρὸς ἐπίδοσιν τῆς ἀναγκαίας παιδείας καὶ ἠθοποιήσεως τῶν ἡμετέρων γυναικῶν καὶ περιορισμὸν τοῦ ματαίου καὶ ἀπερισκέπτου ζήλου αὐτῶν πρὸς τὰ ξενικὰ ἰδιώματα, ἦθη, ἔθιμα καὶ πολυτελεῖα κοσμήματα. Αἱ γυναῖκες, ὡς μητέρες, οἰκοδέσποιναι καὶ σύζυγοι, οὐσαὶ ἐκ φύσεως πλάστριαί, τροφοὶ καὶ διδάκτριαι τῶν ἀνθρώπων συμφέρει νὰ γίνωνται, ὅσον τὸ δυνατόν, σοφαὶ καὶ ἱκαναὶ περὶ τὸ θεμελιώδες τοῦτο ἔργον τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν διὰ τῆς ἀρμοδίας μαθήσεως, ἀσκήσεως, ἀρετῆς καὶ συγγραφῆς, ὡς ἐρρέθη πολλάκις.

ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Ἐνῶ ὅλαι αἱ φροντίδες παντὸς ἀνθρώπου τείνουσι πρὸς τὴν ἐφικτὴν εὐδαιμονίαν, ἡ δὲ εὐδαιμονία συνίσταται εἰς τὸ νὰ διάγῃ τις τὰς πλείονερας τῆς ζωῆς του στιγμὰς εὐαρέστως, καὶ ἡ εὐαρέστησις αὕτη δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ τὸ ν' ἀπομακρύνῃ τις ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅσον ἔνεστι, τὰ λυπηρὰ, καὶ ν' ἀπολαμβάνῃ τὰ εὐχάριστα, εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς ἐνῶ αἱ ἀλήθειαι αὐταὶ εἶναι ὁμολογούμεναι, φρονοῦσιν οἱ πλείονεροι τῶν ἀνθρώπων δυνατὴν τῆς εὐδαιμονίας τὴν ἀπόλαυσιν, ὅταν ἐκεῖνοι, μετὰ τῶν ὁποίων διάγουσι τὸν πλείονερον τοῦ βίου χρόνον καὶ μετὰ τῶν ὁποίων εἶναι συνδεδεμένα τὰ τε ὕλικα καὶ ἠθικὰ αὐτῶν συμφέροντα ἀγνοοῦσι τί ἐστὶν ἀληθῆς εὐδαιμονία, καὶ πῶς αὕτη ἀποκτάται.

Δὲν ἠθελε δὲ εἶσθαι λύπης καὶ ἀπορίας ἄξις ὁ τρόπος οὗτος τοῦ συλλογίζεσθαι, ἂν περιωρίζετο μόνον μεταξὺ τῶν ἀμαθῶν, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος τὰς ἰδέας ταύτας συνεμερίσθησαν καὶ ἐ-

θη φωτισμένα της αρχαιότητος, καὶ ἄνδρες σοφοὶ
 τῆς νεωτέρας ἐποχῆς, οἵτινες μάλιστα ἠθέλησαν νὰ
 ἀποδείξωσιν, ὅτι πρέπει νὰ ἦναι καταδικασμένοι τὸ
 ἡμῖς μέρος τῆς ἀνθρωπότητος εἰς ἀγνοίαν τῶν κοι-
 νωνικῶν καθήκοντων καὶ δικαιωμάτων καὶ εἰς τὴν
 στέρησιν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ τὴν εὐζωίαν
 γνώσεως ἄλλως, ἐπιτάττουσιν εἰς τὰς γυναῖκας νὰ
 μένωσι κακοδαίμονες. Ναι, εἰς τὰ τρία τέταρτα
 τῆς γῆς οἱ ἄνδρες εἴθεσαν τὰς γυναῖκας μεταξὺ πο-
 ριφρονήσεως καὶ δυστυχίας. Ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι ἄς
 μὴ δώσωσιν ὑπόνοιαν τινὰ, ὅτι τὸ σύγγραμμα ἡμῶν
 θέλει εἶσθαι πανηγυρικὸς τῶν γυναικῶν, ἢ ἄμυνα κα-
 τὰ τῶν ἀνδρῶν. Οχι, θέλει εἶσθαι συλλογὴ παρα-
 τηρήσεων καὶ πράξεων, δι' ὧν θέλομεν ἀποδείξει, πῶς
 ἡ ἀνατροπὴ τῶν γυναικῶν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ
 ν' ἀποκατασταθῶσιν οἱ ἄνδρες καλλήτεροι, καὶ ἐπομέ-
 νως εὐδαιμονέστεροι. Θέλομεν ἶδει γενικῶς, ποῖαι
 εἶναι αἱ ιδιότητες καὶ τὰ διάφορα τῆς ἀξίας εἶδη ὧν
 αἱ γυναῖκες εἶναι ἐπιδεικτικαί, ἕως ποῦ αἱ κυβερνή-
 σεις, αἱ περιστάσεις καὶ οἱ νόμοι δύνανται νὰ ὑψώ-
 σωσιν αὐτάς. Ὁμολογοῦμεν ὅτι οἱ γενναίτεροι καὶ
 μεγαλοφυέστεροι λαοὶ δὲν ὑπῆρξαν ταύτης τῆς ιδέας.
 Εἶς τινὰς τόπους ἀπέδωκαν πρὸς τὰς γυναῖκας δημο-
 σίους τιμὰς· αἱ τέχνη ἀνήγειραν εἰς αὐτάς μνημεῖα,
 ἢ εὐγλωττία ἐγκωμιάσει τὰς ἀρετὰς αὐτῶν· πλῆθος
 συγγραφέων εὐπρεστῆθη νὰ συλλέξῃ πᾶν ὅ,τι αὐταὶ ἐ-
 πράξαν λαμπρὸν καὶ μέγα. Καὶ πρῶτος ὁ Πλούταρχος
 ὁ πανηγυριστὴς καὶ ὁ κριτὴς ὄλων τῶν ἐνδόξων
 ἀνδρῶν, συνέγραψε περὶ τῶν ἐναρέτων πράξεων τῶν
 γυναικῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συγγράμματός του ἐλέγ-
 χει τοὺς ὅσοι ἠθέλησαν νὰ τὰς ἀποστερήσωσι τῶν δι-
 καίων ἐπαίνων, καθὼς ὁ Θεουκιδίδης μεταξὺ τῶν πα-
 λαιῶν καὶ ὁ Ρουσσὸς ἐκ τῶν νεωτέρων εἶπον, ὅτι ἡ
 πλέον ἐνάρετος γυνὴ εἶναι ἐκείνη, περὶ ἧς ὀλιγώτε-
 ρος λόγος γίνεται. Ὁ Θεουκιδίδης μετὰ τῆς συνηθους
 αὐστηρότητος ἐπιβάλλων εἰς αὐτάς τὰ χρέη, ἀφαιρῆ
 ἐξ αὐτῶν τὴν ἀπόλαυσιν τῆς δημοσίας ὑπολήψεως,
 καὶ ἀπαιτῶν μεγάλας ἀρετὰς παρ' αὐτῶν, θεωρεῖ ὡς
 ἐγκλημα τὴν φιλοτιμίαν. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ τῆς φύσεως
 φωνὴ, προστατεύουσα τὸ γυναικεῖον φύλον, αὐτὸ τὸ
 ἡμῖς τοῦ πλάσματός της, διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ
 ὄλου ἠθέλην εἶπει πρὸς αὐτὸν εὐστόχως. «Ὡ! πόση ἡ
 ἀδικία αὐτῆ! Ἄν ἔχωσιν αἱ γυναῖκες δικαιώμα-
 εἰς τὴν ἀρετὴν, ὡς οἱ ἄνδρες, διὰ τί νὰ μὴν ἔχωσι
 καὶ εἰς τὸν ἐπαινον; Ἡ δημοσία ὑπόληψις ἀνήκει
 εἰς τὸν ἄξιον αὐτῆς. Τὰ χρέη τῶν γυναικῶν εἶναι
 διάφορα παρὰ τὰ τῶν ἀνδρῶν· ἀλλ' ὅταν ταῦτα
 ἐκτελῶνται, προξενουσι τῶν ἀνδρῶν τὴν εὐδαιμο-
 νίαν καὶ τὸ θέλητρον τῆς ζωῆς αὐτῶν; Αἱ γυ-
 ναῖκες εἶναι σύζυγοι καὶ μητέρες· αὐταὶ μορφό-
 νουσι τοὺς δεσμοὺς καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν οἰκο-
 γενειῶν· αὐταὶ καλλιεργοῦσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν
 ἀνδρῶν ἐκείνην τὴν εὐαισθησίαν, ἧτις συμπάσχει εἰς

τὰ δεινὰ τῶν ἄλλων, καὶ τῶν γυναικῶν τὰ δάκρυα
 τοὺς εἰδοποιουσιν ὅτι ὑπάρχουσιν ἄλλοι ἄθρωποι
 δυστυχεῖς. Τέλος, καὶ εἰς δὲν τὸ ὄγνωσι, ὅτι καὶ
 αὐταὶ ἔχουσιν ἀνάγκην, ὡς οἱ ἄνδρες, γενναιοῦτος,
 διότι ἀσθενέστεραι οὐσαι, ἔχουσιν ἴσως πλεῖστον νὰ
 ὑπερικήσωσιν. Ἡ φύσις δοκιμάζει αὐτάς διὰ τοῦ
 πόνου, οἱ νόμοι διὰ τῆς στενωχωρίας, καὶ ἡ ἀρετὴ
 διὰ πολέμων. Ἐνίοτε μάλιστα τὸ ὄνομα τῆς πο-
 λιτείας ἀπαιτεῖ μεγάλας θυσίας. Ὅταν οἱ ἄνδρες
 χύνωσι τὸ αἷμα τῶν ὑπὲρ πατρίδος, ἢ συλλογισθῶ-
 σιν ὅτι τοῦτο εἶναι αἷμα τῶν γυναικῶν. Δίδουσαι
 εἰς τὴν πατρίδα τοὺς υἱοὺς καὶ τοὺς συζύγους των,
 προσφέρουσιν εἰς αὐτὴν πλεῖστον παρὰ τὴν ἰδίαν
 ἑαυτῶν ὑπαρξίν. Ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς μάχης οἱ
 ἄνδρες μόνοι ἔχουσι τὴν εὐτυχίαν ν' ἀποθηνώσωσιν,
 αὐταὶ δὲ τὴν δυστυχίαν νὰ ἐπιζῶσι μετὰ τοὺς φι-
 λτάτους. Καὶ τί! ἐνῷ ἡ ὑπεροπτικὴ τῶν ἀνδρῶν
 ματαιότης ἀσχολεῖται ἀκαταπαύστως νὰ καλύψῃ
 τὴν γῆν δι' ἀγαλμάτων, μαυσωλείων καὶ ἐπιγρα-
 φῶν, προσπαθούσῃ, εἰ δυνατόν, ν' ἀπαθανάτισῃ τὰ
 ὀνόματα αὐτῶν, καὶ νὰ ἐπιζῇ ἀκόμη, ὅταν δὲν ὑ-
 πάρχωσι πλέον, καταδικάζουσι τὰς γυναῖκας νὰ
 ζῶσιν ἄγνωστοι; Θέλουσιν ἄρα εἶσθαι μόνη μερίς
 αὐτῶν ἡ λήθη καὶ ἡ αἰωνία σιωπὴ; Ἄνδρες με-
 γαλοφυεῖς καὶ γενναῖοι καθ' ὅλα τὰ ἄλλα μὴν εἰσθε
 κατὰ τοῦτο δειλοὶ, ἐχθροὶ τοῦ ἀληθοῦς μεγαλείου
 σας, τύραννοι τοῦ ἰδίου ἐκυτοῦ σας, ἀνέχθητε νὰ
 προσφέρητε τὸ ὄνομα τοῦ ἐρασίου ἡμίσεώς σας ἐ-
 νίοτε ἐκτος τοῦ στενοῦ κύκλου, ὅπου ζῆ. Ὑποφέ-
 ρετε νὰ ἐγγαράτῃ ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ συμπάθεια
 τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ μαρμάρου,
 ὑπὸ τὸ ὅποιον ἀναπαύεται ἡ κόνις αὐτῆς, καὶ μὴ
 στερητὴ αὐτὴν δημοσίαις τιμῆς, ἧτις μετὰ τὴν εὐ-
 χαρίστησιν τῆς συνειδήσεως εἶναι ἡ γλυκυτέρα τῆς
 εὐεργεσίας ἀμοιβῆς. Ἀλλὰ τί νὰ προσφεύγωμεν
 εἰς θεωρίας;

Ὁ μέγας ἠθικολόγος Πλούταρχος λέγων περὶ πολ-
 λῶν γυναικῶν ὄλων τῶν ἔθνων, αἵτινες ἐδωκαν παρα-
 δείγματα γενναιοῦτος καὶ καταφρονήσεως τοῦ θανά-
 του, ἀναφέρει περὶ τῶν Φωκαίδων γυναικῶν, ὅτι
 πρὸ μιᾶς μάχης ὅπου ἐπρόκειτο ἡ καταστροφὴ αὐ-
 τῶν, συγκατένευσαν νὰ ἐνταφιασθῶσιν εἰς τὰς φλό-
 γας, ἐὰν ἠθελον νικηθῆ, καὶ νὰ στεφνωώσωσι μὲ ἀν-
 θη τὸν πρῶτον, ὅστις ἐπρότεινε τὴν γνώμην ταύτην
 εἰς τὸ συμβούλιον. Περὶ ἄλλων πάλιν, αἵτινες εἰς
 μίαν πολιορκίαν ἕκαμαν νὰ ἐρυθριάσωσιν οἱ ἄνδρες
 διὰ τινὰ συνθήκην ἀναξίαν. Περὶ ἄλλων, οἵτινες εἰς
 μίαν μάχην ἐλέπυσαι φεύγοντες τοὺς υἱοὺς καὶ συ-
 ζύγους αὐτῶν, τρέχουσι κατέναντι αὐτῶν, τοὺς ἀπο-
 κλείουσι τὴν διαβάσιν, καὶ βιάζουσιν αὐτοὺς νὰ ἐπι-
 στρέψωσιν εἰς τὴν ἰκίην, ἢ εἰς τὸν θάνατον. Ἄλλαι
 ἐκτίθενται εἰς προφανῆ κίνδυνον καὶ φέρουσι τὰς ἀ-
 λύσεις πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀχιμαλώτων συζύγων. Ἡ

Καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιετηρίου φαρμακεύεται ἡ ἰδία, ἐπὶ
 σκοπῷ τοῦ νὰ φαρμακεύσῃ συγχρόνως καὶ τὸν φονέα
 τοῦ συζύγου της, καὶ στρεφόμενη πρὸς αὐτὸν λέγει:
 «Ἐπέζησα διὰ νὰ ἐκδικηθῶ τὸν θάνατον τοῦ συζύ-
 γου μου. Τοῦτο ἔγινε· σὺ δὲ ἦδη ἀντινυμφικῆς
 παστάδος διέταξεν νὰ σοὶ ἐτοιμασῶ τάφον.» Ταῦτα
 εἶπε, καὶ εὐθὺς τὰ μαῦρα τοῦ θανάτου σημεῖα ἐξωγρα-
 φήθησαν εἰς ἀμφοτέρων τὰ πρόσωπα.

Παρατηροῦμεν πρὸς τοῦτους, ὅτι ἐνόσφ ὁ κατα-
 κτητικὸς τῆς Ρώμης λαὸς διέτρεξε τὰ ἀπλᾶ ἐκείνα καὶ
 ἀνδρικά ἦθη, ἅτινα ὑψώσαν αὐτὸν εἰς τὸν κολοφῶνα
 τῆς δόξης καὶ τῆς δυναμείας, ἐσέθετο τὰς γυναῖκας,
 καὶ ἐφροντίεε περὶ τῶν ἠθῶν αὐτῶν, καθότι, ὅπου ὑ-
 πάρχουσιν ἦθη, συνυπάρχει καὶ σέβας πρὸς τὰς γυ-
 ναῖκας. Διὰ νὰ ἦναι ἡμῶν ἄξιον σεβασμοῦ τὸ γυ-
 ναικεῖον φύλον, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὰς φυσικὰς μόνον
 αὐτῷ χάριτας, καὶ νὰ καλλιεργῇ μόνον τὰ προτε-
 ρήματα, ἀλλὰ ν' ἀποκτήσῃ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς
 γνώσεις, ὅσαι συντείνουσιν εἰς τὴν ἠθικὴν βελτίωσιν
 ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καὶ ἐπομένως εἰς τὴν ἀληθῆ
 αὐτῶν εὐδαιμονίαν. Περὶ τούτων δὲ ἰδίως θέλο-
 μεν πραγματευθῆ ἀκολουθῶς ἐν ἐκτάσει.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια).

**ΑΙ ΟΙΗΣΕΙΣ ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣ ΑΙ ΕΚ
 ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ.**
 (Συνέχεια Ἀριθ. 24)

Μετ' ὀλίγας πάλιν ἡμέρας ὠδήγησεν ὁ Αθ-
 μοντῆς τὰς θυγατέρας του εἰς τὸ θεατρὸν,
 ὅπου ἐμελλε νὰ φανῇ εἰς δύο δράματα ὑπο-
 κριτῆς, δικαίως παρὰ τοῦ δήμου ἀγαπώμενος,
 καὶ τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα εἰς τὰς θεατρικὰς
 εἰδήσεις, εἶαι προσηνύμα μεγάλης θεατῶν
 κενδρουῆς. Ὁ Αθμοντῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ
 καθῆται, εἰμὴ εἰς ὑψηλὸν τόπον πλησίον τῆς
 σκηνῆς ἐνυψωμένον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοιοῦτοι
 τόποι δεικνύουσι διόλου τοὺς εἰς αὐτοὺς κα-
 θήμενους, ἡ Ἀρμαντίνη ἐμπροσθεν καθη-
 μένη ἔχαιρε μεγάλως, διότι ἠδύνατο νὰ δε-
 χθῆ· ἡ δὲ ἀνεξάντλητος οἰησίς της τὴν ἑ-
 καμνε τώρα νὰ στοχάζηται ὅτι θελεῖ ἐκτελέ-
 σαι τὴν αὐτὴν φθορὰν, τὴν ὁποίαν ἐπροξέ-
 νησε καὶ εἰς τὴν προλαβοῦσαν παράστασιν·
 ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἦγον ἀρω-
 ματισμένη μετ' ἡδείας ἔ υποφρυγίας εὐσομίας,
 οὔτε αἱ πληροῖον της καθήμεναι γυναῖκες,
 οὔτε οἱ αὐτὴν περικυκλοῦντες νεανίσκοι ἔλα-
 βον τὴν δυνατὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν αὐτὴ
 περιέμενεν. Ἐβλεπε μόνον ὅτι τὴν παρετή-
 ρουν μετ' ἐπιμονῆν τινα· ἀλλὰ δὲν συνέβη οὔτε

πνιγμὸς, οὔτε ἡ ταραχὴ τῶν νεύρων προσ-
 βολῆ· καὶ τοῦτο τὴν ἑκαμνε πρὸς τὴν Μαρίαν
 μ' ἀνησυχίαν νὰ εἰπῇ. «Δὲν στοχάζομαι νὰ
 ἦμαι σήμερον ὡς καὶ ἄλλοτε καλά. — Ἐγὼ
 τοῦλάχιστον οὐ εἰρήσκη τόσον ὡς καὶ ἄλλοτε
 ὠραίαν. — Πλὴν ἀσχολοῦνται περισσώτερον
 εἰς τὴν παράστασιν, παρὰ εἰς ἐμὴ. — Τί θελεῖς
 αὐτὸς ὁ κόσμος εἶναι ἐνίοτε τόσον παράξε-
 νος! — Εἶναι ἰάχα ἀ ἀξία τις εἰς τὸν στο-
 λισμὸν μου; — Διόλου. — Τώρα μὲ θαυ-
 ρύνεις.»

«Ὅταν ἡ οἰησίς μας δὲν δύναται νὰ εὐρη-
 ξῇ τοῦ ἐνὸς μέρους τὴν τραφίην, τῆς ὁποίας ἔ-
 χει χρεῖαν, εἶναι σπάνιον νὰ μὴν τὴν ζητήσῃ
 εἰς ἄλλο. Ἡ Ἀρμαντίνη ζωηρῶς πληγείσα
 διότι ἐπροξέει εἰς τοὺς θεατὰς συνειδησί-
 μον ἀποτελεσμα, εὐρε παρευθὺς πῶς νὰ ἐκδι-
 κηθῆ μετ' ἄγρια κοινῶς εἰς τοὺς ὑποκριτὰς
 σιμβαίον. τῶν ὁμοίων ἡ ἀνήχη εἶναι ἀπὸ
 πολλὰς πεφορισμένη περικοπὰς. Ὅστις δι-
 καίως δύναται νὰ ὀνομασθῆ εἰς τῶν πρώτων
 τοῦ μελοδραματικοῦ θεατῶν στολισμῶν, ὑπε-
 κρίνεται τότε τὸν ἀξιεραστον ἀνόητον τοῦ Πω-
 ληρέου Οἴκου, εἰς τὸν ὁποῖον ὄλοι οἱ εἰδήμο-
 νες εὐν ἐπινοήσαν ὁμίμητον· κατὰ τύχην
 ἠτατήθη οὗτος πολλάκις τότε, καὶ ἔλαβε τό-
 σους μεγάλους, περισπασμοὺς, ὥς τὸ πλῆθος
 δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ τοὺς ἀποδώσῃ. «Φο-
 βοῦμαι πολὺ, μήπως εἶμαι ἐγὼ ἡ αἰτία, εἶπεν
 ἡ Ἀρμαντίνη πρὸς τὴν ἀδελφὴν της· ἐπαρη-
 τήρησας πῶς ἐθεώρει; — Ναι, εἶπεν ἡ Μα-
 ρία, καὶ μαίεσα ὅ,τι ἠπατήθη. — Ἐγὼ τὸν
 ταράτω· δὲν ἀφιβάλλω πλέον· δὸς μοι τὸ
 κάλυμμα σου· δὲν ἔχω τὸ ἰδικόν μου· ἦμην
 τόσον μακρὰν ἀπὸ τὰ νὰ στοχασθῶ ὅτι θελεῖ
 τὸ μεταχειρισθῆ! Δὸς ταχέως· διότι ἐὰν μὲ
 βλέπῃ ἀκόμη ὁ δυνατῆς, ἐχάθη βέβαια.»
 «Εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἡ Ἀρμαντίνη προσ-
 παθεῖ νὰ καλυφθῆ ἐν τῷ μεσοτόπῳ πλη-
 θους ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἤξευρουσιν εἰς
 τί νὰ ἀποδώσωσιν αὐτὴν τὴν ταχίαν προση-
 λακίην· τοῦτο δὲ σῶσι ὄλων εἰς αὐτὴν τὰ θυ-
 ματα, καὶ διπλασιάζει τὴν εὐτυχίαν της. Ὁ
 Αθμοντῆς, ὄχι οἰγιώτερον παρὰ τὸ πλῆθος
 ἐκθαμβος, ἐρωτᾷ τὴν θυγατέρα του, διὰ τι
 καλύπτεται εἰς τόπον, ὅπου πνιγνῶνται ἀπὸ
 τὴν φερίην. «Θελεῖς τὸ μάθει, πάτερ μου·
 ὑπόμεινον τώρα νὰ σε βεβαιώσω μόνον, ὅτι
 ἐνεργῶ οὕτω, διὰ φρόνησιν καὶ ἀνάγκην. —
 Ὡ, ναι, πάτερ μου, ἐπρόσθεσον ἡ Μαρία, χω-
 ρὶς αὐτὴν τῆς ἀδελφῆς μου τὴν πρόνοιαν δὲν
 ἠθελες ἴσως ἰδεῖ τελειωμένην τὴν παράστασιν.
 — Δὲν ἐννοῶ διόλου αὐτὸ τὸ μυστήριον, ὑπέ-
 λαβεν ὁ Αθμοντῆς· θελεῖς μοι τὸ ἐξηγήσει.
 — Ἡ Ἀρμαντίνη λοιπὸν ἐμείνε κεκαλυμμένη
 ἕως εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου δράματος, καὶ

ἀφοῦ ὁ ὑποκριτής, ὅστις δὲν ἐνόησε τίποτε, ἀνεχώρησεν, ἀνεκάλυπεν αὐτὴ τὸ πρόσωπόν της, λέγουσα πρὸς τὴν ἀδελφὴν της μὲ τοὺς πλέον θελκτικὸν ὄμιλον. « Εἰς ποίαν σύγχυσιν τὸν ἔρριμα! Φοβοῦμαι ἀλλὰ μήπως δὲν δυνήθῃ νὰ ὑποκριθῇ τὸ δεύτερον δράμα. — Θέλω λυπηθῆ πολὺ, ὑπέλαβεν ἡ Μαρία· τὸν λέγουσι θαυμάσιον εἰς τὸν αἰχμάλωτον. — Παρευθὺς τὸ παραπέτασμα ὑψοῦται, καὶ ὁ χαριέστατος αἰχμάλωτος φαιίνεται ἢ δὲ οἰμωμικὴ ἀμέσως καλύπτεται· τοῦτο προξενεῖ πάλιν νέον θάμβος, τὸ ὁποῖον ὄλος ὁ κόσμος ἐκφράζει μὲ γέλωτας καὶ ἀσεισμούς. Ὁ δὲ Μελκιδόρος καθήμενος ἀντικρὺ, εὐφραίνεται μὲ τῆς Ἀρμαντινῆς τὴν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἐξῆγει κατὰ τὴν θέλησίν του, καὶ τῆς ὁποίας μόνον αὐτὸς ἐμάντευε τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν.

Ἡ Ἀρμαντινὴ ὁμοίως, ἀρωματισμένη περισσότερον παρά ποτὲ μὲ τὰ πλέον δυνατὰ ἀρώματα, ἐπαρτηρεῖτο οὕτως, ὥστε πανταχοῦ τὴν εἰδείκνυον μὲ τὸ δάκτυλον, καὶ τὴν ἔφηνον, ἀφοῦ ἐλαύρησάετο. Ἄλλ' ἡ οἰησὶς της, πάντοτε ἐτοιμὸς νὰ ἀρπάξῃ τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον νὰ τὴν τρέφῃ ἠδύνατο, δὲν τὴν ἔκαμνε νὰ βλέπῃ εἰς τὰς πολυαριθμοὺς ἀναχωρήσεις, τὰς ὁποίας αὐτὴ ἐπροξενεῖ, εἰμὴ ἀνίκητον τῶν χαρίτων της ἀποτελεσμα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΙ ΦΙΛΟΦΡΟΝΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΙΝΕΖΩΝ.

Τὸ πλῆθος τῶν φιλοφρονήσεων (ceremonies) τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται κατὰ πᾶσαν περιστασίαν οἱ Κινεζοὶ φαίνεται ἐπ' ἀληθείας ἀνυπόφορον καὶ ἀηδὲς εἰς τὰ ἰδικά μας ὄμματα. Πρὸς κληρίκους διὰ συμποσίου δὲν ὑποτίθεται ὅτι δίδεται μὲ εὐκρινεῖαν ἂν δὲν γίνῃ τρεῖς ἢ τέσσαρας φορὰς ἐγγράφως. Ἰδιαίτερος χάρις (προσκλητήριον) ζέλλεται τὴν παραμονὴν τοῦ συμποσίου, ἄλλος πολλὰ πρᾶξιν τὴν προσδιωρισμένην ἡμέραν καὶ τρίτος ὅταν ὅλα τὰ πρᾶγματα ἦναι ἐν τάξει.

Ὁ οἰκοδεσπότης πάντοτε εἰσάγει τοὺς προσκεκλημένους εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου τοῖς χαιρετᾷ τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον. Ὅταν ὄλοι συναχθῶσι, λαμβάνει ποτήριον οἴνου, κλίνει τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν συντροφίαν, προχωρεῖ εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ θαλάμου, καὶ ἀνψῶν τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ ποτήριον εἰς τὸν οὐρανὸν χύνει τὸν οἶνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατὰ

μίμησιν τῶν ἀξιοσημειωμένων σπονδῶν τῆς ἀρχαιότητος.

Εἰς τὸ συμπόσιον ὄλοι διαφυλάττουσι τὸν αὐτὸν τύπον οὕτως εἰπεῖν. Ὅλοι συμπίνουσι μαζῇ πολὺν βραδέως. Κάνεις δὲν τολμᾷ νὰ φάγῃ πρὶν ὁ οἰκοδεσπότης ἀρχίσῃ, πλὴν διακώσῃ αὐτὸς τὸ σύνθημα σημείον ὄλοι ἀρπάζουσι τὰ ἐξ ἐβένου κατασκευασμένα περὶ τῶν καὶ φέρουσι τὰ φαγητὰ εἰς τὸ ζῶμα των μὲ τακτικὴν καὶ σύμφωνον κίνησιν ὡς νὰ ἐξετέλουν στρατιωτικὴν τινα γύμνασιν. Λαμβάνουσι δὲ τὴν μεγαλητέραν προσοχὴν ἢ φροντίδα ὡς τὰ στόματα ὄλων νὰ κινῶνται μαζῇ διότι νὰ ἀρχίσῃ τις προηίτερον ἢ νὰ μείνῃ ὑστερον λογίζεται ὡς βαρβαρότης.

Αἱ φιλοφρονήσεις τῶν Κινεζῶν εἶναι ὑπὸ τὴν ἀμεσον διύθυνσιν τῆς κυβερνήσεως καὶ πᾶν ἄτιμον εἶναι ὑποχρεῖται νὰ τὰς φυλάτῃ, διότι δι' αὐτῶν νομίζει ἡ ἀλλὴ ὅτι φυλάσσει τὴν κοινὴν εὐταξίαν καὶ ὁμόνοιαν. Οἱ ἔμποροι, οἱ ναῦται, οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ὑπηρέται ἐχθροὶ ἰδιαιτέρως εἶδη φιλοφρονήσεων, ἀνάλογα τοῦ ἐπαγγέλματός των, καὶ καθεὶς ἀπὸ τοῦ μεγαλητέρου Μανδαρίνου ἕως τοῦ κατωτέρου χωρικοῦ γνωρίζει ἐντελῶς τὰς τιμὰς καὶ τὰς φιλοφρονήσεις τὰς ὁποίας ἀνήκει νὰ λάβῃ καὶ χρεωθεῖ αὐτὸς νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ παιδεύεται ὁποῖος παραβαίνει αὐτάς.

Ὅταν τις φθάσῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ μεγαλητέρου του, εἰσάγεται εἰς τὸν θαλάμον ἀπὸ δύο ὑπηρέτας διὰ τινῶν ἰδιαιτέρων φιλοφρονήσεων, καὶ χαιρετᾷ τὸν οἰκοδεσπότην, ὁ ὁποῖος τὸν ὑποδέχεται χωρὶς νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸν τόπον του· ἂν ὅμως ὁ εἰς τὸν ὁποῖον γίνεται ἢ ἐπίσκεψις ἦναι μικρότερος, πρέπει νὰ τρεξῇ καὶ νὰ προῦπαντήσῃ τὸν εἰσερχόμενον ἐκ τῆς ὁδοῦ.

Ἀποφεύγουσι δὲ μεγάλως τὴν εὐγλωττίαν εἰς τὰς ἐπισκέψεις των ἢ πολλάκις οὔτε μίαν λέξιν προφέρουσι παρά τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις, αἱ ὁποῖαι καὶ γίνονται ὄλοι εἰς τὸ τρίτον πρόσωπον, καὶ ποιεῖ δὲν ἀκούονται αἱ λέξεις Ἐγὼ καὶ Σὺ.

Καὶ εἰς τὰς ἐπιστάσεις των δὲ μεταχειρίζονται πλῆθος φιλοφρονήσεων. Ἄν ἡ ἐπιστολὴ γράφηται εἰς σημαντικόν τι ὑποκείμενον, ἀνάγκη νὰ μεταχειρισθῶσι μέγαν χάριτην λευκὸν μὲ δέκα ἢ δώδεκα διπλώματα ἢ ὅσον μικρότερα εἶναι τὰ γράμματα τοσοῦτον μέγα φαίνεται καὶ τὸ πρὸς τὸν ἄλλον σέβας. Τὸ ὕψος, αἱ λέξεις καὶ τὰ μεταξὺ των γραμμῶν διαστήματα πρέπει ἀκόμη νὰ ἦναι κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποκειμένου, καὶ δύο σφραγίδες ἀνάγκη νὰ θέτῶνται εἰς τὴν ἐπιστολήν, ἡ μία εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν ὑπογραφήν. Ὅταν δ' ἡ ἐπιστολὴ διπλωθῇ βάλλεται εἰς

ἕτερον χάρτην ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένοι αἱ λέξεις *Nuy-Han*, ἧτοι ἡ ἐπιστολὴ εἶναι μέσα. Ἀκολουθῶς δὲ τίθεται εἰς ἄλλο σκέπασμα ἐσφραγισμένον ἀπὸ τὰ δύο μέρη μὲ τὰς λέξεις *Honfong* ἧτοι « ἐξησφαλισμένον ἢ ἐσφραγισμένον. »

A.*

ΠΑΠΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ.

Ἀμέσως μετὰ τὰς πρῶτας Ἐκατονταετηριδας ἀφοῦ μάλις ὁ Μ. Κωνσταντῖνος ἀπεμάκρυνε τὸν βασιλικὸν θρόνον ἀπὸ τὴν Ρώμην, οἱ Πάπαι ἐκαιαγίνοντο κυρίως νὰ ἐπαυξήσωσι τὴν δυνάμιν των εἰς τοὺς ἄλλους ἐπισκόπους. Πρῶτος περὶ τὰ μέσα τῆς ἐβδόμης Ἐκατονταετηριδος ὁ Πάπας Θεόδωρος ἔλαβε τὸν τίτλον Ἄκρος Ἀρχιερεὺς καὶ περὶ τὴν ὀγδόην ἐπρωτοκηροῦθη δωρεὰ τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Μ. Κωνσταντῖνος εἰς τὸν Πάπαν Σίλβερον διὰ τῆς ὁποίας τὸν ἐχαρίζοντο ἡ Ρώμη καὶ ἄλλαι πόλεις. Τελευταῖον δὲ ὅταν, ἡ Ρώμη ἐδόθη εἰς τοὺς Πάπας, ἤρχισαν νὰ τρέφωσι καὶ πολιτικούς σκοπούς. Πρῶτος ὁ Λέων Θ'. ἐκραταίωσεν ὁπωσοῦν τὴν κατὰ κοσμικῶν ἡγεμόνων ἐξουσίαν ἔχων σύμβουλον καὶ τὸν περιβόητον Ἰδεβράνδον! Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πάπας οὗτος ἔλαβε τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Ἀυτοκράτορα Ἐρρίκον Γ'. ὁ Ἰδεβράνδος τὸν ἐπαράξῃσεν ὅτι ἦτον ἀάριστον νὰ λαμβάνῃ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἀξίαν ἀπὸ χεῖρα Λαϊκοῦ, καὶ τὸν ἐκατάπεισε ν' ἀφήσῃ τὴν Παπικὴν ἀξίαν, καὶ (διὰ συνεργείας αὐτοῦ) νὰ τὴν λάβῃ ἀπὸ τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαόν, καθὼς καὶ πρότερον. Καὶ εἰς τοὺς διαδόχους δὲ τοῦ Λέοντος ἐνήργει τὰ μέγιστα ὁ Ἰδεβράνδος, ὡς κατέφερε τέλος πάντων ἐπὶ Νικολάου Β'. μόνον οἱ Καρδιάλιοι νὰ ἐκλέγῃσι τὸν Πάπαν. Τέλος δὲ λαμβάνει τὸν θρόνον ὁ Ἰδεβράνδος αὐτὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Γρηγόριος Ζ'. (1075). Ὁ Πάπας οὗτος ἐφάνη δοξομανέστατος κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ φέρῃ τὴν ἐξουσίαν τῶν Παπῶν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν καὶ νὰ ἐνεργῇ ὡς ὄχι μόνον νὰ μὴ ἔχωσι κάμμιν ἐξουσίαν οἱ Κοσμικοὶ ἡγεμόνες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἐνταῦθα νὰ περιλάβῃ αὐτὸς μεγαλητέραν εἰς αὐτήν, καὶ νὰ μεταβάλλῃ τὴν Παπικὴν καθέδραν εἰς κοσμικοῦ ἡγεμόνος θρόνον, προσπαθῶν διὰ τοῦ ἰσχυροτάτου τε ὀπλου, τοῦ ἀφορισμοῦ, νὰ καθυποτάξῃ ὄλους τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀσείας, ὡς ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ τρόπον τινὰ Μονοκράτωρ.

Τὸ περὶ τοῦτου σίσημά του ἀνάγεται εἰς εἴκοσι ἐπιτά ἄρθρα τῶν ὁποίων ἡ περίληψις εἶναι αὕτη. Ἡ δυνάμις τοῦ Πάπα εἶναι μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν τῶν ἡγεμόνων (ὡς διαδόχου τοῦ Πέτρου καὶ ἐπιτρόπου τοῦ Χριστοῦ), καὶ οἱ βασιλεῖς χρεωθεῖσι τοσαύτην ὑπακοήν ὡς νὰ φιλῶσι καὶ τοῖς πόδας του. Μόνος αὐτὸς πρέπει νὰ λεγῆται Οἰκουμανικός, καὶ μόνον τ' ὄνομά του ν' ἀκούηται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ ἐκφωνῆται ἐπ' ἐκκλησίας. Σύνοδος νὰ μὴ λεγῆται Οἰκουμανικὴ ἂν γίνεται χωρὶς προσαγωγῆς του, μήτε βιβλίον κανονικόν, ἂν γίνεται χωρὶς τὴν γνώμην του. Μόνος αὐτὸς νὰ ἐπιχειρῆται νὰ ἐκλέγῃ αὐτοκράτορας, ἢ μόνος νὰ κρίνῃ ἄλλους χωρὶς νὰ κρίνηται αὐτὸς, καὶ νὰ ἐμπορῇ νὰ λύῃ τοὺς ὑπηκόους του ἀπὸ τὴν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας πίσιν. Πρὸ πάντων δὲ διετάξεν αὐσηρότητα καὶ τὴν ἀγαμίαν τῶν ἱερῶν.

Ὅλοι οἱ μετὰ τὸν Γρηγόριον Ζ'. Πάπαι, ἢ πρὸ πάντων ὁ Ἰννοκέντιος Γ'. ἐπροσπάθησαν κατὰ τὸ παράδειγμά του νὰ κραταίωσωσιν ἐτι μᾶλλον τὴν ἐξουσίαν των, καὶ διὰ τοῦ ἀφορισμοῦ νὰ κατασῆσωσιν ὄλην τὴν Εὐρώπην ὑποτεταγμένην εἰς τὰς θελήσεις των, καθὼς τελευταῖον τὸ ἐπέτυχον καὶ κατέφεραν πολλάκις τοὺς ἰδίους αὐτοκράτορας καὶ βασιλεῖς νὰ ἐλθῶσιν εἰς Ρώμην καὶ νὰ ζητήσωσι τὸ ἐλεός των. Φίλιππος ὁ Ὠρραῖος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας (1285) ἠγωνίσθη νὰ ταπεινώσῃ τὴν Παπικὴν ἐξουσίαν, πλὴν αὐτὴ δὲν ἔπαυσε νὰ προοδεύῃ καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν μάλις οἱ Πάπαι Ἰωάννης ΚΑ', Βενέδικτος ΚΒ', καὶ Κλήμης ΣΤ', τοσοῦτον μεγάλην δυνάμιν ἔλαβον, καὶ τοσοῦτον δυσμενῶς ἐφέρθησαν κατὰ τοῦ Ἀυτοκράτορος Λουδοβίκου τοῦ Βαυαροῦ, ὡς ὁ τελευταῖος δὲν ἤρκεσθη μόνον εἰς τὸν ἀπλοῦν ἀφορισμὸν, τὰ ἀναθέματα καὶ τὰς κατάρας, ἀλλὰ καὶ δι' ἀπειλῶν τὸν ἠνάγκασε νὰ ὑπάγῃ ν' ἀπολογηθῇ εἰς Ρώμην ὡς κατὰδικος, ἢ τέλος κρίνας αὐτὸν καὶ ἀνάξιον τῆς Ἀυτοκρατορίας ἐπρόσβαξε τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἡγεμόνας νὰ ἐκλέξωσιν ἄλλον αὐτοκράτορα. Αἰτία δὲ τῆς ὑπερβολικῆς ταύτης ἐξουσίας τῶν Παπῶν (ἐξ ἧς προέκυπτον αἱ μεγαλητέραι καταχρήσεις) συνέβησαν ἀπειροὶ ταραχαὶ καὶ συγχύσεις καὶ πολλοὶ ἀσπασθῆσαν ἀπὸ τὴν Ἀυτικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὄρκετον αἶμα ἀθῶον ἐχύθη.

K. M. Σ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΜΑΓΝΗΤΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ!

(Συνέχεια Ἀριθ. 24.)

ΜΑΓΡ. Πρὶν ἢ, ὦ εὐεργέτα τοῦ Κορθανᾶ σου Ἡροδομάγνητα, διηγούμενος προχωρήσης, εἰς τὴν κατοίτην ἀγροίκον βιογραφίαν σου, (ἐπεὶ δὲ ἀναγκαζόμενος οὐκ ἔχω ὑπερμονῆν) λέγε μοι, ἴσως τώρα βαναυσοκαπλοβαδικῆς γλώσσας σου, ἐκ τοῦ πικροδιδασκαστοῦ χαλκίου ἐκείνου τοῦ μαυρατσιγκανάρου, κατέπειε, ὥστε, κεκορδωμένος ὢν, μικροῦ δεῖν κατὰ νότον συνταυτίσασθαι ἀμφοτέρους τοὺς καλπακώδεις σου πόλους, καὶ διὰ τῶν ηλεκτραρρητικῶν σου δυνάμεων τυμπανίζομενος ἐκσφενδονίσασθαι τὸν ὡς περ τὸ Βεζούσιον ἔκπωμα ἀγαστρικὸν προμαχῶνά σου, ἢ ἐνδολαυδικῆ ὕλη τοῦ ὁποίου, κινδυνεύειν ἐκπυρσοκροτικῶς ἐκπλωσέσθαι κατὰ πρόσωπον καθ' ὅλων ἐκείνων τῶν τὴν ἀργυροπροδευτικὴν σου πρῶτον καλυπτῶν ἢ συντρεχόντων ἀσυνειδότης ψευδαργυρικῶν μετάλλων, καὶ ταῦτα ἐν τῷ ἸΘ'. φωτεινῷ αἰῶνί σου, ἢ ἔλκος καὶ τοῦτ' ἐστὶ τῶν ἀργυραργυρικῶν ἐλκαστικῶν δυνάμεων σου; Εἰ γὰρ καὶ ἐκ τοῦ πυθμενολωστικῶ βυθοῦ, « ἐν χρόνῳ, καὶ κόπῳ, καὶ δαπάναις, κτλ. » ἀνακαλυφθεὶς οὐ διήνυσσα, ἐς συλλαλητῶ πολυγλώσσου σκανδαλικῶς κατὰ τὸ σύνθημα, διὰ τὴν στραβοπρόδον τῶν φιλομούσων πτωχῶν μαθητῶν, ἐς πανεπιστήμιον, ἐς διευθύνσεως τῶν τετυφλωμένων ἀργυροπρακτῶν, ἐς ὑψηλοτερὰ τῶν τυμπανίζομενος καὶ ἐμπαιζόμενος, ἐς ζυγγραφῆς κλοπιμαίως, ἐς ἐξυθρίσεις ὁμογενῶν ἀνευθρηστικῶς, ἐς, ἐς, ἐς ἐφόρου ἐπὶ σκοπῶν ἀλλὰ μικρολακωνίων φιλεργατικῶς τὰ τῆς Φωτεινῆς θήλειος νεολαίας μαργαριττῶν κεφαλῆς ἀπαύστως, ἀναργυρῶ, ἀστεγῶ, ἀστῶ Σωκρατικῶς, καμπουρίζῳ οὐχ ὑψιτενῶ, οὐ ζυγγραφῶ τυπικλοπῶν τοὺς κόπους τῶν ἄλλων, πρὸς διττὴν βλάβην τῶν ὁμοστοιχούντων μοι, κλ, κλ, κλ, ἄτινα ἐπιφυλάττομαι ἐν καιρῷ τινι διατυμπανίσασθαι κατὰ τοῦ ἐλκυστικῶ στρογγύλου πόλου σου, « σὺ θέλεις » καὶ πάντα ταῦτα, πράττω πρὸς μόνον τὸν θεοφιλεῖ σκοπόν τῶν ἀδχμαντογεννητῶν νευρεθικῶν μητέρων τῶν ὁμοστοιχῶν μου καὶ κυρίως τῆς εἰς Θεὸν λευκοψυχοδότησεως ἐν λόγῳ.

ΜΑΓΝ. Φεῦ! καὶ τρεῖς φεῦ τῆς ἀσυγγνωστῆς σου, Μαργαριτομητροπαράγωγε! ἴτι καὶ νῦν, τόσον αὐτοποδεικτικῶν μικρῶν πρᾶγμα, οὐχ εὐρακῆς; Πῶς; Οὐκ ἰσχύωσιν αἱ προβήθειαι πανδαματηρικῆς ηλεκτραρρητικῆς δυνάμεως μου ἐμφυσεῖσαι κυμβαληδὸν πάσας τὰς γλώσσας; Νᾶ! — Καλλισπέρα σας, μοι σου ἄρ, μπονασέρα, μπονασέρα, ἀξάμ-χαήροισι, κουτνάμ, τσέμπε, μοιρε, — ἀγκπᾶς δὲ καὶ ἐτέρως; ἐς αὐ-

ριον τὰ σπουδαῖα, ἔργου καὶ ἴδε, ἐν τῇ τυμπανηχητικῇ αἰθούσῃ τῆς ἀπαταργυρολογίης τῶν ἐρπελευστικῶν νεανιδῶν μου.

Περὶ δὲ λευκοψυχοδότησεως, ἐπεὶ τε σκωριεῶν καὶ

« Τὰ βιβλία γὰρ τρέφειν ἡμᾶς; »

Μὲ ἀδράς ὑπερόγκους τιμάς;

Δὲν μὲ μέλλει, δὲν ψηφῶ,

Κι' ὅ,τι θέλει, ἄς γενῶ.

Τριγκ-βάϊ, τρεῖς πᾶϊ

Καὶ τὸ πρᾶντι μου ὡς τσᾶϊ.

Ἰπάγω τώρα εἰς τὸ σχολεῖν

Καὶ τὰ πτωχὰ ν' ἀργυρολογῶ

Δὲν μὲ μέλλει, δὲν ψηφῶ,

Κι' ὅ,τι θέλει, ἄς γενῶ.

Τριγκ-βάϊ, τρεῖς πᾶϊ

Τὸ οἰνόπνεόν μου τσᾶϊ.

Ἦ παρὰ μου, ὦ παρὰ,

Ἐλα εἰς τὸν Κορθανᾶ.

Γιὰ τὸν κόσμον τὸ στραβῶ,

Ἡ ψυχῆ, ν' ἀγυρτιῶ.

Καὶ τοῦ χάφτα πᾶϊ, πᾶϊ

Τὸ πρᾶντάκι του ὡς τσᾶϊ.

Ἰπνοήτας ἦδρ, ἀνάργυρε τὴν θεοηλατόν μου λατρεῖαν; Ὀλοκλήρους ἐναιτούς μεθ' ὑμῶν εἰμι ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς μου, Ὅδὲ γὰρ κατησθάνηκε ποτὲ τὰς ἐκ τῶν κατεργαστικῶν πράξεων εὐσεβεῖς περὶ ἐλπίδος δοξασίας μου; Οὐκ ἔγνωκας ἐκ τοῦ ἅμα πρὸς τὸν πόλον ἐλκυστικῶν χρυσοῦ ἢ ἀργύρου, τί παιτητὴν λατρεῖω; καὶ ὁποῖαν μελλοζῶν ζῶν προσβεῖω; Τρικκῶσαι χιλιάδες μέχρι τοῦ νῦν ἐβαλαντεῖθησαν, ἴδες ποτὲ χιλιοστημόριον ὑπὲρ ψυχῆς πασχούσης νὰ γείνη θῦμα; Ἡ μιλλιονιστημόριον ὑπὲρ ἀνεγέρσεως ἀργυροπρακτορίου καταβεβλημένον; Παρᾶς, κατεσυντρίβη ἐφ' ὄρους ζωῆς μου εἰς ψυχῶν ἄγῳντα ἐπὶ κλιντρῶν; Δέκα τοῦλάχιστον ἐκ τῶν ἀπειραριθμῶν μοι δέλτων διενεμήθησαν τῇ συνάρσει τοῦ ἀρνητικῶ πόλου πρὸς τὴν ἀργυραπογυμνωθεῖσαν θῆλιν νεολαίαν εἰς τὰ φρωταστάδια τῶν ἀγῶνων των, « γὰρ τὰ μάτια τοῦ κόσμου », κατὰ τὸν φωταργυροπροδευτικὸν ἸΘ'. αἰῶνα; Πολλοῦ γε καὶ δῆ! Ἀσύμφορον, παντάσῃν ἀσύμφορον ἐλαττωμένον κατὰ τριχὰ τῆς ἐμφύχου χρυσομεταλλικῆς προόδου μου! Νὰ ἀληθῆς προορισμός, νὰ μελλοντικὴ ὑπαρξίς, νὰ ἐλπίς ἀνέλπιστος, νὰ γῆνις παραδεισος, νὰ χυτῶς ἀνθρωπος, νὰ στραβοὶ φωτοδότης μαλαμομαγνητίας!

ΜΑΡΓ. Οἶμοι! ἔ τρεῖς ἔ δεκάκις τρεῖς οἶμοι! εἰς ποῖον ὁ τάλας ἐγὼ ὑπερεπικουρίον φιλόσοφον ὑπέπεσα! Ἀ-

θλιε, σὺ φαντασιοσκοπῶν ἐντεῦθεν ὑπερβάλλεις καὶ ἐκείνους! Αἱ δοξασίαι τῶν ὁποῖων ἰδοματίσταν μὲν συνταφισμῶν ψυχῆς τε καὶ σώματος συνάμα, οὐχὶ δὲ καὶ ἀργυρολογίαν κακοῦργον! Ἐπειτα, τίς ὑμῶν τῶν φιλοσοφούντων οὕτως ἔχει τὴν Θεμίδι; Ὁ Κικέρων ἰδοματίσταν μὲν θεοσδῆτον ψυχῆν, οὐχὶ δὲ, ὡς περ σὺ, θνητόψυχον καὶ κακοῦργον ἀργυρολογίαν. Ὁ Ἐπίκτητος, ὁ Σενεκάς, ὁ Μάρκος ὁ Ἀντωνίνος, ἐπρέσβευον μὲν τὴν ψυχὴν ὡς μέρος τῆς θεῆς οὐσίας, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς γῆνις μεταλλικῆς, ὡς περ σὺ, καὶ οἱ ἐφάμιλλοί σου ἀργυρολάτραι. Ὁ Θελῆς ἐνομοποίησε μὲν αὐτὴν φύσιν, ἐν ἐαυτῇ διὰ παντός κινουμένην, οὐχὶ δὲ ὡς περ σὺ, καὶ ἕτεροι ὅσοι θνητόψυχοι πετρολάτραι. Ὁ Πυθαγόρας ἐπίστευε μὲν αὐτὴν ὡς ἀριθμὸν αὐτοκίνητον αἰώνιον, οὐχὶ δὲ καὶ, ὡς περ σὺ, καὶ ἡ τὴν τέχνην σου διδασκόμενοι, φθοροψυχίαν. Ὁ Πλάτων ἐδίδασκε μὲν αὐτὴν, ὡς πνευματικὴν οὐσίαν δι' ἀρμονικοῦ ἀριθμοῦ ἰθανάτως κινουμένην, παντάσῃν ὁμοίως, ὡς περ σὺ μάταιε, καὶ οἱ ἀργυροτοκογλύφοι, συναπωλεσθεῖσαν τῷ σώματι. Ὁ Ἀριστοτέλης ἔλεγε μὲν αὐτὴν ἐντελέχειαν αἰεὶ, ἦγον μὲ ἐντέλειαν, ὡς φέρ' εἶπειν, τὸ ὄν κατὰ δύναμιν ἐστὶ νεοσός; κατ' ἐντελέχειαν οὐκ ἐστὶ, οὐχὶ ὁμοῦ ἀμφοτέρων τὴν ἀπώλειαν, ὡς σὺ καὶ οἱ τοῦ μαμμωνᾶ λάτραι. Ὁ Δέκαρχος ὑπελάβετο μὲν, ὡς οὐσαν ἀπαύστως αὐτὴν ἀρμονίαν καὶ συμφωνίαν τῶν τεσσάρων στοιχείων τῆς γῆς τῆ ὕδατος, ἀέρος καὶ πυρὸς, οὐχὶ βέβαια, ὡς σὺ, καὶ τοὺς μαμμωνιστᾶς, τυφλοὺς ἀργυροπρακτορας, ἀποσύνθεσιν εἰς τὴν φθορὰν δοξάζοντας προσωρινῶς. Ὁ Ἰατροφιλόσοφος Ἀσκληπιάδης, ἐλάτρευε μὲν, κοινὴν ζῆναον πασῶν τῶν αἰσθήσεων ἐνέργειαν, μηδαμῶς δὲ καὶ ἀνεργητὸν καὶ ἀκῆματον ὡς σὺ, καὶ τοὺς σὺν σοί. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς, σύνθεσιν ἀθάνατον πάντων τῶν στοιχείων, οὐχὶ δὲ καὶ ἀποσύνθεσιν θνητὴν, ὡς σὺ γεωλάτρα, καὶ οἱ σὺν σοί γαλκοπροσωπολάτραι. Ὁ Δημόκριτος καὶ ὁ Λεύκιππος ἐκ πυρὸς τὴν ψυχὴν ποιημένην; Ὀχι ὁμοῦ καὶ ἐξ ἀργύρου; Ὁ δὲ Ἐπιθορμος ἐκ τοῦ Ἡλίου ἐκτρεφθεῖσαν; οὐχὶ δὲ καὶ ἐκ χρυσοῦ. Ὁ δὲ Ἰππων ἐξ ὕδατος ἀθάνατον καὶ ζωοφόρον; Ὀχι δὲ καὶ ἐξ Ἀσιγκανάρου, ὡς σὺ. Καὶ ὁ Ξενοφάνης ἐξ ὕδατος καὶ γῆς; καθόλου δὲ λιθαργύρου, ὡς σὺ, καὶ οἱ μαθηταὶ σου. Ὁ δὲ Κρίτιος ἔλεγε, ὅτι ἡ ψυχὴ ἐστὶ τὸ αἶμα, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ οἶνος, τὸ οἰνόπνευμα τὸ πρᾶντι, ὡς σὺ. Ὁ δὲ Ἰπποκράτης, ἐφηλωμένον τὴν ψυχὴν ἐδόξαξε πνεῦμα ἐν ὄλῳ τῷ σώματι; Ὀχι! Ὀχι! καὶ πρᾶντικοζυγονικὸν ἐν τῇ μαμμωνιακῇ κοιλίᾳ σου. Ὁ δὲ Κριτοῦλος, τὴν ψυχὴν ἔλεγε πεμπτην οὐσίαν ἀέναν, οὐχὶ μίαν τὴν τῆς ἀγυρτικῆς ἀργυρολογίης, ὡς σὺ.

Ἄπαντες οὗτοι, ὡς ὄρα, οἱ ἀνατομεῖς τῶν ἀνθρωπίνων ἰδεολογιῶν, πῶποτε δὲν ἠρνήθησαν τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ὡς σὺ τὸν θνητὸν ἀργυροπρακτορα θυσιάσαντα πλέον ἢ καθ' Ἡρόδον τὰ ἀκακα βρέφη ἀπὸ 3 μέχρι 30 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, ὡς ἀποδειχθήσε-

ται προερχῶς, διὰ νὰ μάθης νὰ φέρεσαι ὅπως δεῖ, ὡς περ δεῖ, καὶ ὅπου δεῖ, ὡς λέγει ὁ Εὐάγριος. Ὅθεν δὲ καὶ ὁ Πυθαγόρας καὶ ὁ Πλάτων ἐσύστησαν τὴν μετεμψύχωσιν; τοῦτ' ἐστὶ τὴν ἀπὸ ζῶν εἰς ζῶν μετὰ τῆς ψυχῆς καὶ τελευταῖον τὴν ἔνωσιν αὐτῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐξ οὗ παρήχθη. Ὀχι δὲ καὶ τὴν προσήλωσιν εἰς τὸ ἄψυχον μέταλλον, μέσον θεῖ; οὐ ὁ ἀνθρωπος πορίζεται τὸ « τρώγειν ἵνα ζῶη, οὐχὶ δὲ καὶ ζεῖν ἵνα τρώγῃ, ὡς σὺ τὸν κοιλιόδουλον μαμμωνολάτρην.

Ἐτέλος πάντων διαλύσας αὐτὸς ὁ Θεὸς τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ, οὐκ ἐφείσθη τὴν ἀπώλειαν τοῦ μονογενοῦς τοῦ υἱοῦ, διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν προλήψεων καὶ δεισδαιμονιῶν; ὅθεν καὶ εὐηγγέλισε τὸ « οὐ δύνασαι δουλεύειν Θεὸν καὶ Μαρμωνᾶν. » Σὺ δὲ προτιμήσας τὸν ἀδελφόν σου διάβολον Μαρμωνᾶν, παρὰ τὸν Θεόν, δὲν μένει, εἰμῆ, ἐμβίθηθναί σοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξῆυτερον, εἰς τὴν γέναν τοῦ πυρὸς, εἰς τὸν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Φεῖτσιτῶτ μῦρον, ἄγγελον, πρὸς δεῦτερον σφρηκτικισμὸν τῆς κακοῦργίης σου ἐπὶ τοῦ σφρηκτικῶν τοῦ πικροδιδασκαστοῦ τὸ ἐργαστήριον, πρὸς παραδειγματισμὸν σου καὶ τῶν σὺν σοί χρυσοαργυρολάτρων ἐτέρων μεταλλικῶν στοιχείων: τοῦ Βρμίου, Φθορίου, Χαλκίου, Ἀργιλίου, Θουρίου, Χαλκοῦ, Μαγνησίου, Λευκοχρῶσου, Ὀσμίου, κτλ. κτλ., ἀπερ ἐστένω καταλέγειν.

(Ἀκολουθεῖ).

Μὲ μεγίστην μαζὶ λύπην καὶ ἀνέκφραστον δυσασέσκειαν πληροφορήμεθα, ὅτι αἱ εἰς τὸν ὑπ' ἀριθμὸν 23 τοῦ παρόντος Συγγράμματος προσδοκίαι, περὶ συστάσεως ἐν τῇ Κομοπόλει Ἀζαρίου Ἑλληνικῆς Σχολῆς, καὶ βελτιώσεως τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς αὐτῆς, ἀπέβησαν κατὰ δυστυχίαν μάταιαι! Μάλιστα δὲ εἰς αἰῶνα καθ' ὃν φρουρούμενον τὸ ἔθνος ἡμῶν, ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν αἰγίδα τοῦ τριπεδάτου ἡμῶν καὶ Φιλομούσου Ἰακωβίου ΣΟΥΛΑΤΑΝ ΑΠΤΟΥΑ ΜΕΖΙΤ, οὐ τὸ Κράτος ἀδιασίστως δικτηρεῖ, ὑποτελεῖ χαίρον ἀπειραριθμῶν ἐτέρων πλεονεκτημάτων, καὶ τῆς ἀκωλύτου τῶν γραμμάτων ἐκπαιδεύσεως, καὶ τῆς τῶν θρησκευτικῶν ἡμῶν ἀπαραδιάστου τελετῆς διότι ἡ μὲν Ἀλληλοδιδασκτικῆ, ὡς μὴ ὄφρην, εὐρίσκειται εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν κατάστασιν, ὡς μὴ ἐχούσης τὰ συντείνοντα πρὸς τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν κατάλληλα καὶ πρόσφορα ὑλικά μέσα, καὶ τὴν ἀνάγκην μισθοδοσίαν τοῦ ἀξιότιμου Διδασκαλοῦ αὐτῆς κυρίου Ἀνθίμου, ὃς τις οὐκ ὀλίγον συνεισέφερε διὰ τῆς ἐπιμελείας του καὶ διὰ τῆς ἰδίης ἀναλώμασι προσφορᾶς του, ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς Σχολῆς καὶ τῆς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ προόδου, περὶ ὧν θέλομεν ὁμιλήσει ἐν καιρῷ τῷ δεόντι.

298
Ἡ δὲ ἀρτίστουτος Ἑλληνική, διευθυνομένη παρά τινος διδασκάλου, ἐσχάτως συστηθέντος, οὐκ οὐδαμῶς, διὰ τὰς ἀμαρτίας πιθάνων τῶν ἐκείσε Χριστιανο-κιδίων ὁμογενῶν, δὲν παρέχει ἐγγύμα εὐελπιστικῆς δρέψεως τῶν καρπῶν τῶν πολυδαπάνων πόνων, κατὰ τὸ δοκοῦν τῶν ἐκείσε φιλομούσων ὁμογενῶν· ἐπιμῆδ' ὁ διευθύνων διδάσκαλος δὲν δίδει ἱκανὰ μαθήσεως δείγματα τῆς προόδου κατὰ τὰ γράμματα καὶ τὰ ἥθη.

Δυστάζοντες νὰ ἔλθωμεν εἰς λίαν δυσάριστους περὶ αὐτοῦ ἐξηγήσεις, κατὰ τὰς πληροφόρους, καὶ δὲν δυνάμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἰ μὴ, νὰ συστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν φιλομούσων Ἀζηκίων, περὶ τοῦ σπουδαίου τυτύτου θέματος, ἵνα μὴ ψευθῶσιν αἱ χρησταὶ περὶ αὐτῶν ἐλπίδες τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Ἐπαρκούμεθα δὲ ἤδη νὰ εἰπώμεν, ὅτι πᾶς ὁ τὴν δημόσιον ἠθικὴν ἐμπιστευθεὶς Ἑλληνοδιδάσκαλος, δὲν πρέπει νὰ διδῇ ἀφορητὰς κατηγοριῶν ἀπρεπῶν, γινόμενος σκάνδαλον διχνοείας καὶ ἀνάρμοστον εἰς τὸ ἔνδυμα τοῦ ὁποίου φέρει κακοθεΐας ἐκ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, δὲν ἀρμόζει, λέγομεν, ἐν πρώτοις νὰ μετονομάζῃ τοὺς μαθητάς του εὐλύς ὄλους, ἀπὸ Γεώργιον, φέρ' εἰπεῖν, εἰς

Θουκιδίδην, καὶ ἀπὸ Δημήτριον εἰς Ξενοφῶντα κτλ., ὅπερ, σὺν τοῖς ἄλλοις, προσβάλλει καὶ τὴν θρησκευτικὴν σεμνότητα τῶν ἀνατολικῶν μάλιστα κοινωνιῶν, ὡς δίδων χάραν θρησκευτικῆς περὶ αὐτοῦ παρεξηγήσεως καὶ δυσπιστίας. Ἐπειτα μὲ τὴν μετωνομίαν ταύτην φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν ἐξαορτᾶται ἡ ὑπόληψις τοῦ διδασκάλου, ἀλλ' οὔτε ἡ ἀληθὴς πρόοδος τῶν μαθητῶν, ἂνευ καρπῶν ἐπαζίων, διὰ νὰ μὴ ἔρωμεν ἀκολουθῶν καὶ ροιροσκοκῶς Δημοσθενεῖς. Δεύτερον δὲ πρέπει νὰ τιμᾶ οὗτος τὴν ἠθικὴν ἀξιοτιμῆσαι εἰσαγωγὴν τὰ ἀπὸ λογικῶς ὁμογενεῖς συντεταγμένα καὶ πρόσφορα διὰ τὸν τόπον διδακτικὰ βιβλία, καὶ ἰδίως τὰ κατ' ἔγκρισιν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μας Πατριαρχείου, ἧτις φρονίμως ποιούσα ἐνέκρινεν ἐκεῖνα τὰ βιβλία ὡς διδακτικὰ, εἶτα πρὸς ἄλλων μᾶλλον ὠφέλειαν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἢ βλάβην δημόσιον καὶ ἀτομικὴν.

Ὅθεν ὁ διδάσκαλος κατὰ χρέος ἀπαραίτητος ὠφείλει νὰ εἰσαγῇ, σεβόμενος ἑαυτὸν καὶ τὸ ἔθνος τοῦ, ἂν ἦναι γνήσιον τέκνον τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, μᾶλλον τὰ κατ' ἔγκρισιν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μας διδακτικὰ βιβλία, ἢ νὰ λακτίξῃ αὐτὰ καταφρονῶν ἐντεῦθεν πᾶσαν ἠθικὴν ἀξιοτιμῆσαι καὶ θρησκευτικὴν ἀνάζωσιν τῶν μαθητῶν του, ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς ἱεράς ἐδρας αὐτοῦ. Τρίτον δὲ καὶ τελευταῖον, νὰ ἦναι εὐπροσγέγορος, ἠθικός, Πρᾶος, καμὴν ἢ νὰ εἰσπρατῆται, νὰ μὴ ἦναι δευτέρως ἀνάδο-

χος, νὰ σέβεται τὰ πάτρια, νὰ ἦναι φιλαλήθης, νὰ μὴ ἦναι κερδοσκοκός! νὰ μὴ ἦναι αὐθάδης, νὰ μὴ ἦναι κομματάρχης, ἀλλ' ἀμερόληπτος, νὰ μὴ ἐπισκέπτεται μόνον τοὺς μὲν ἐπὶ σκῆπῳ καὶ ἀφῆν τούς δὲ· νὰ μὴ ἦναι ἀνήτος, ἀλλὰ συνετὴς εἰς τὰς παραδόσεις του, νὰ μὴ ἦναι φθόνεικος, νὰ μὴ ἦναι θυμώδης, νὰ ἦναι ἐπιμελής, χρηστολήτης, ἀνεπιλήπτου ἐν γένει, καὶ παρδειγματικῆς διαγωγῆς, διὰ νὰ μὴ ἀκούσῃ. «Ὁ δεῖ-ὡς λέγει σοφός τις.

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος παρατηροῦντες ἐν γένει, λαθόντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς πληροφροσύνης τοῦ Ἀζαρίου εὐελπίσθητα εἰς τὴν διορθώσιν αὐτῆς· ἐπὶ τὰ κρείττω, εὐχόμενοι δὲ νὰ μὴ ἔλθωμεν εἰς ἐτέρας πικρὰς διασαφῆσαι· ἀλλ' εἰς δικαίους ἐπαίνους καὶ τιμῆν περὶ τῆς προόδου τῶν φιλάτων τέκνων αὐτῶν ἀυχήματα καὶ μισσητικὰς στέψεις.

Ο ΒΑΛΜΙΕΡΟΣ.

(Συνέχεια).

Ἡ Ἐλεονώρα ἐκράτει τακτικὴν ἀλλήλων γραφίαν μὲ τὸν Βαλμιέρον τὸν εἰδοποίησε δὲ τὸν θάνατον τοῦ θείου της, καὶ ὅτι τὴν ἔμελλεν αὐτεξούσιος καὶ κυριατῆς λαμπρᾶς τῆς καταστάσεως. Ἐπομένως δὲ τὸν εἶδε νὰ ἐνωσῇ ὅτι τὴν ἔμελλεν εὐελεθεῖν νὰ πράξῃ ὅ, τι ἤθελεν, ὅτι κἀνὲν πρόσκομμα δὲν ὑπάρχει πλέον, καὶ ὅτι αὐτὴ καταφρονεῖ τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐν εἰς λόγῳ ἡ Ἐλεονώρα ἀνευλέγετο ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ προσφέρῃ τὴν χεῖρα καὶ τὰ πλούτη της εἰς τὸν Βαλμιέρον· ἀλλ' οὗτος διετήρει πάντοτε τὸ ἴδιον πείσμα, συλλογιζόμενος τί ἀπῆττον κατὰ τὴν γνώμην τοῦ τοῦ καθῆκον καὶ αἱ δυσουχίαι του. Εἶχε δὲ μεγίστην ἀνυπομονησίαν νὰ πεταχθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρῆς του, νὰ ἐξαναῖθῃ τὴν ἀξιοτιμῶν φίλην του, ἀλλὰ τὸ χρέος του ἦτο νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παραγγελίαν τὴν ὁποῖαν ἡ ἀτυχὴς Σπινώλα τὸν εἶχε δώσει διὰ τὸν βασιλέα. Τρέχει λοιπὸν εἰς τὴν αὐλήν, προλαθὼν τοὺς ἀπεσταλαμένους τῆς Δημοκρατίας καὶ ζητεῖ νὰ παρρησιασθῇ εἰς τὸν βασιλέα. Ἰδοὺ ὁ γενναῖός μου στρατιώτης!, ἐφώναζεν εὐθὺς ὁ Λουδοβίκος ὅτε τὸν εἶδεν, ἔρχεται νὰ μὲ ζητήσῃ ἀνταμοιβήν; ὦ! εἶναι ἀξίος!...

— Μεγαλειότατε! ἀπεκρίθη ὁ Βαλμιέρος κίπτων εἰς τὰ γόνατα τοῦ Μονάρχου· καὶ ποῖαν ἄλλην κολακευτικώτερην ἀμοιβὴν ἡδυνάμην νὰ ἐπιθυμῶ, παρὰ τοῦ· ἐπαίνους τοῦ; ὁποῖος; ὁ βασιλεὺς μου ἐκ καλοκάγαθίας του κύδωκε νὰ μὲ κάμῃ; Δὲν ἤθελα δὲ ποτὲ τολμήσῃ νὰ φανῶ τὸσον φιλόδοξος ὥστε νὰ παρρησιασθῶ ἤδη ἐνώπιόν σου, ἂν δὲν εἶχα νὰ σὲ λαλήσω

διὰ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει κατ' ἰδίαν τὴν Μεγαλειότητά σου.

Πάραυτα δὲ οἱ αὐλικοὶ ἀποσύρονται.

— Τί εἶπες νὰ μὲ εἶπες κατ' ἰδίαν, ἠρώτησεν ὁ Λουδοβίκος.

— Εἶμαι ἐπιφορτισμένος, βασιλεῦ μου, μὲ μίαν παραγγελίαν ἣ ὁποῖα μὲ δίδει μεγάλον κόπον διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλει λυπηθεῖ τὴν Μεγαλειότητά σου. Ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τῆς δεσποίνης Σπινώλας, καὶ ἐν βραχίονον ἐκ τῶν τριῶν τῆς κεφαλῆς της.

— Δώσέ με τα, δώσέ με τα, εἶναι δῶρα πολὺ ἀκριβὰ δι' ἐμὲ, διότι μὲ ἔρχονται ἀπὸ μέρους τῆς φίλης μου... Διατί ὁμως κλαίεις;

— Αὐτὰ τὰ δῶρα, Μεγαλειότατε, τῆς δεσποίνης Σπινώλας εἶναι τὰ τελευταῖα δαίγματα τῆς ἀγάπης της.

— Τί εἶπες;

— Ἡ Σπινώλα δὲν ζῆ πλέον!

Ὁ Λουδοβίκος ἱκανῶν ὥραν ἔμεινεν ὡς ἀναίθνητος ἐκ τῆς λύπης του. Συνελθὼν δὲ ὀλίγον εἰς ἑαυτὸν, διέταξε τὸν Βαλμιέρον νὰ τὸν διηγήθῃ λεπτομερῶς τὰ περὶ τοῦ ἀθλίου τουτου συμβέβητος, καὶ ἔλυσεν χεῖμαρρον δακρύων.

— Ἐχασα τὸ πᾶν, ἐφώναζεν ὁ βασιλεὺς· ἔχασα τῶντι τὴν ἀληθὴ φίλην μου, ἧτις μὲ ἠγάπα διὰ τὸ ἄτομόν μου καὶ ὄχι διὰ τὸν βαθμόν μου, καὶ εἰς αὐτὴν χρεωστῶ τὰς ὀλίγας ἀρετὰς τὰς ὁποῖας εἰ ἔχθροί μου εἶναι βιασμένοι νὰ ὁμολογῶσιν εἰς ἐμὲ.

Ὁ Βαλμιέρος βλέπων τὸν βασιλέα βεδυθισμένον εἰς βαθίαν ἠλίψιν, δὲν ἔκρινεν πρῶτον νὰ τὸν καλήσῃ περὶ τῆς ἰδίας του θέσεως. Ἀποσύρεται λοιπὸν, καὶ ταχύνει τὰ βήματά του πρὸς τὴν Λύδην. Ὁ δὲ βασιλεὺς θέλων νὰ τιμῆσῃ τὴν μνήμην τῆς ἀξίας ταύτης φίλης του, διέταξε νὰ τῆς συνθέσωσιν ἐν ἐπιτάφιον, καὶ νὰ τὸ χαραξῶσιν ἐπὶ τοῦ μνημείου, τὸ ὁποῖον ἡ Γένουσα εἶχεν ἀνεγείρει πρὸς αὐτήν. Δὲν ἐλησμήνησε δ' ὁ Λουδοβίκος διώλου τὴν τρυφεράν καὶ ἐνσῆτον Σπινώλαν, καὶ μέρρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τῆς ζωῆς του ἐλάλει περὶ αὐτῆς μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Ἡ μήτηρ τοῦ Βαλμιέρου τρέχει εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ τὸν ὑποδέχεται μετὰ μεγάλης φιλοστοργίας· ἀλλ' ὁ μῖος της τὴν παρατηρεῖ ὅτι ἔχει ταραχὴν τινὰ καὶ ἀνησυχίαν.

— Φαίνεται, μήτηρ μου, ὅτι χαίρεις βλέπουσά με, πλὴν καὶ δὲν ἐνοῶ τί σημαίνει αὐτὴ ἡ ἀνησυχία ἣ ὁποῖα σὲ ταραττεῖ! Μήπως ἔχεις κἀνὲν μυστικόν, τὸ ὁποῖον φοβεῖσαι νὰ μὲ ἐκμυστηρευθῆς; ποῖα νέα θλίψις ἀρᾶ γε μὲ προσμένει; Οἴμοι! Δὲν μὲ φθάνουσι πλέον αἱ δυστυχίαι μου; Ἡ δὲ μήτηρ του, ἀντὶ νὰ τὸν ἀποκριθῇ, τὸν κάμνει νεῦμα νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς ὑπηρετὰς του, καὶ μὲ σιγανὴν ἔπειτα φωνὴν τὸν λέγει· — Δὲν μὲ εἶπες ὅτι τὸ εἶχες μεγάλην σου χαρὰν νὰ ἐξαναεὐρισκῆς τὸν πατέρα σου, καὶ ὅτι ἤθελες τὸν δῶσιν ὄψην σου τῆς ἀγάπης, ἄς ἦτο μάλιστα καὶ ἔνοχος;

— Καὶ βέβαια... σὲ τὸ εἶπα. Ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι;... Ἄ! Νὰ ἔβλεπα τὸν πατέρα μου, ἤθελα πέσειν εἰς τοὺς πόδας σου... ἤθελα τὸν δεῖξιν ὄψην μου τὴν

ἀγάπην, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ ἀθλία του μοῖρα τὸν ἔκαμε νὰ ἐξοκειλῇ εἰς τὸ ἐγκλημα... καί... ἂν ἤξευρες ποῦ ἦτο

— Ἀκολουθεῖ με, υἱέ μου.

— Ποῦ; ποῦ! μήτηρ μου.

— Μὴ κάμνης κρότον. Ἐλα μαζί μου.

Καὶ λαβοῦσα μικρὸν τινα λύχνον, κατεβίβασε τὸν Βαλμιέρον εἰς τὸ κατώγειον, καὶ διὰ τινος στενωποῦ, τὸν φέρει εἰς σῶρον σαπίδων αἵτινες ἦσαν ἐστημένα ἡ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης. Ἀνεγείρει δ' αὐτάς, καὶ ὁ Βαλμιέρος ἐξαιφνης θεωρεῖ διὰ τοῦ ἀμυδρῶ φωτὸς τοῦ λύχνου λευκογένειον τινὰ γέροντα κατὰ τὴν γωνίαν κειμένον.

— Υἱέ μου, ἐφώναζεν ἡ μήτηρ του κλαίουσα, βλέπεις... β. εἶπες τὸν ἀθλιὸν πατέρα σου, καὶ σὺ, ἀγαπητέ μου συζυγε, δέχῃται τὸ ἀκριβὸν σου τέκνον εἰς τὰς ἀγκάλας σου. Εἶναι τῶντι ἀξίος τῆς ἀγάπης μας.

— Πάτερ μου!

— Τὸν υἱόν μου σφιγγῶ εἰς τὰς ἀγκάλας μου! Ἄ! Μὴ μὲ ἀποσεύγῃς, Ρεμιμβίλλιε, δὲν εἶμαι διώλου ἐγκληματίας, δὲν εἶμαι...

— Πάτερ μου! Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν! καὶ διατί...

— Ἄκουσε, τέκνον μου, τὸν δεικνύσιν ἡ μήτηρ του, ἐγὼ ἐβιάσθην νὰ θάψω ζωντανόν τὸν πατέρα σου εἰς αὐτὸν τὸν τάφον. Παιγνίον τῆς ὀλεθρίας του εἰμαρμένης, ἀπειδεδιωγμένος ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, καὶ κρυπτόμενος πάντοτε ἀπὸ τὸν φόβον τῆς ποινῆς τὴν ὁποῖαν ἀδίκως ἐζήτουν νὰ ἐπιβάλωσι κατ' αὐτόν, ἀθῶος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μόνου, ἔμαθε τέλος πάντων ὅτι ἦμην εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἤλθε κρυφίως νὰ κατασφύγῃ εἰς τὸν κάλπον τῆς μόνης του φίλης. Ἀλλῶ δὲ δὲν εἶχα νὰ τὸν προφυλάξω, εἴμῃ εἰς τὸ ἀθλιὸν τοῦτο κατώγειον, καὶ ἐδῶ θέλει τελειώσει τὴν ζωὴν του.

— Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ γέρον, ὅτι μὲ ἠξίωσε, πρὶν τελειώσω τὸ δυστυχὲς στάδιον τῆς ζωῆς μου, νὰ ἐναγκαλισθῶ τὸν υἱόν μου!... Σὲ τὸ ἐπαναλέγω, υἱέ μου! Δὲν εἶμαι ἔνοχος, δὲν εἶμαι ἔνοχος! Ὅχι! Μαρτύρομαι τὸν Οὐρανόν ὅτι τὸ ἐγκλημα δὲν ἐμίανε τὰς χεῖράς μου, πλὴν, ἐπεὶ ὁ Θεὸς γύνων δάκρυα, ἐνώπιον τοῦ κόσμου ἔχασα τὴν τιμὴν μου, καὶ πρὸς ἐπιμετρον τῆς ἀπελπισίας μου βλέπω καὶ σὲ νὰ καλύπτησαι μὲ τὸ δνεῖδος τοῦτο! Δυστυχῆς μου τέκνον! Δυστυχῆς μου τέκνον! Ἀναγκάζεσαι λοιπὸν νὰ χαταραθῆς τὴν μνήμην μου!...

— Πάτερ μου, ἐφώναζεν ὁ Βαλμιέρος, τόλμησε νὰ συλλαβῆς ἐλπίδα καὶ νὰ ὀπλισθῆς μὲ γενναϊότητα. Ἐλα, τρέξε νὰ πέσωμεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἡγεμόνος μας. Αὐτὸς ὁ μονάρχης εἶναι τῶντι ἡ ἐπὶ τῆς γῆς εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποῖου ἔχει τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀγαθότητα. Μὲ βέβαιον, ὅτι εἶσαι ἀθῶος, καὶ δὲν ἀμφισβᾶλλω! Ὁ Λουδοβίκος θέλει σὲ κάμει νὰ δειχθῆς τοιοῦτος καθὼς καὶ εἶσαι, τοιοῦτος καθὼς ὁ πατήρ μου πρέπει νὰ φανῇ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ κόσμου. Ἐλπίζω νὰ κατασφύνω τὸν δόλον καὶ τὴν κακίαν· ἄς πιστεύσωμεν εἰς αὐτὸ τὸ παραμυθητικὸν αἰσθημα τὸ ὁποῖον εἶναι ἐντετυπωμένον εἰς τὰς ψυχὰς ὄλων, ὅτι ἡ ἀρετὴ τέλος πάντων θριαμβεῖται, καί... θέλω ἀπο-

λαύσει τὴν ἡδονὴν νὰ σὲ ἰναγκαλισθῶ ἐνώπιον ὅλης τῆς πόλεως ἥτις μοῦ διεπέρασε τὴν καρδίαν. Πάτερ μου! Σκληρὰ βέλη διεπέρασαν τὴν καρδίαν μου! Ἄλλ' ἂν ἀρήσωμεν αὐτὰ τώρα, καὶ ἂς μὴν ἐνασχολώμεθα δι' ἄλλο, εἰμὲν πῶς νὰ τρέξωμεν εἰς τὴν αὐλήν. Ἄς ταχύνωμεν λοιπὸν εὐθύς τὰ βήματά μας.

Ὁ Βαλμιέρος ἐστάθη ἱκανὸς νὰ φυλαξῆ μυστικῶν τὸ ὅτι εἶχε τὸν πατέρα του εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ποῖα μέτρα ἐσυλλογιζέτο νὰ λάβῃ. Μόνον δ' εἰς τὴν ἐνῆμερον Ἐλεονώραν ἐφανέρωσε τὰ πάντα, γὰρ εἰς τὴν κρύψῃ τίπιτε. Ἐπιπληξὲς δὲ μάλιστα τρόπον τινα καὶ τὴν μητέρα του, διότι ἀπεσιώπησεν εἰς τὴν Ἐλεονώραν τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο.

— Προσκηρούμεν εἰς τὴν φίλιν, μητέρα μου, ἔχοντες μυστικὰ δι' αὐτὴν πῶς ἄλλω; θελομεν δυναθῆ νὰ φανῶμεν ἀντάξιοι τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα ἡ ἀξιότιμος αὐτὴ νέα μὲ εἶδειξεν; Ὁἴμοι! Νὰ ἦτο τὸ πρότερον νὰ τὴν συνδέσω μετὰ τὴν ἀθλίαν μου τύχην... Ἄλλ' ὄχι! Δὲν μῦθ' εἶναι συγγορημένη τοιαύτη ἐλπίς! Εἰς μάτην πρὸςπαθῶ νὰ περηγηθῶ τὸν πατέρα μου, καὶ τὸν παρρησιαζῶ ἐν μέλλον τὸ ὅποιον ποτε δὲν θέλει πραγματοποιηθῆν. Ἡμεῖς ἐγεννήθημεν διὰ νὰ ἐμῆθα δυστυχεῖς. Ὁἴμοι! ὄχι! ἡ ἀθλιότης του δὲν θέλει φανερωθῆ πρότω. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἦναι, ἂς δοκιμάσωμεν καὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖον μέτρον τὸ ὅποιον μᾶς μένει. Ἄν δὲν ἦναι τρόπος ὁ πατήρ μου νὰ δικαιωθῆ... φεύγοντες εἰς ἄγνωστον τινὰ γωνίαν τῆς γῆς... Μὴ φοβήσθε πάντοτε θέλετε μὲ εἶσθαι ἀγαπητοί, καὶ σεις οἱ δύο θέλετε λάβει τὸν τελευταῖόν μου στενωμόν. Ἡ Ἐλεονώρα ἐπεφυλάξεν εἰς ὅσα ἐπραττεν ὁ Βαλμιέρος, καὶ δὲν ἀμφίβαλλεν ὅτι οἱ ἀγῶνές του ἤθελον λάβει καλὸν τέλος. Ὁ δὲ Βαλμιέρος, διὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ, ὑποκρίνεται ὅτι παραδέχεται τὰς προκριντέρας τῆς, τὰς ὁποίας ὅμως ἐνδομύχως ἀπεδοκίμαζεν. Ἐπέτυχον δὲ ν' ἀπκτήσῃ τὰ βλήματα τῶν περιέργων, καὶ νὰ κρύψῃ τὴν εἰς τὴν Λυρικὴν διατριβὴν τοῦ γέροντος, καὶ τὴν ἀναχώρησίν του. Ἐν δὲ τῷ ἀπέργεσθαι ὁ μὲν Βαλμιέρος δὲν ἔπαυε νὰ συνιστᾷ τὴν μητέρα του εἰς τὰς φροντίδας τῆς φίλης του· ἡ δὲ γενναῖος Ἐλεονώρα ἀνερωθρακτικῶς ἀμολόγει τὸν ἔρωτά της εἰς τὸν Βαλμιέρον, τὸν ὅποιον ἐθεώρει ὅτι μὴν ἠέλεον ἐμελλε νὰ γίνῃ σύζυγός της, ἂν καὶ πρὶς τὸ παρὸν τὴν εἶδεικνε τοιαύτην ἀντίστασιν.

Ἡ κυρία Λεωρεσιὰν ἠναγκαλίθη διὰ τινὰς οἰκιακὰς ὑποθέσεις της νὰ ἀρήσῃ τὴν Λυρικὴν διὰ δύο ἔτη ὅτε δ' ἐπιστρέψῃ, τὸ πρῶτον αὐτῆς ἔργον ἦτο νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Ἐλεονώραν. Εἰκάζεται δ' ὅτι ἡ συνομιλία ἐστράφη εὐθύς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τὸ ὅποιον ἐπίσης ἐνδιέφερον ἀφοτέρως. Ἡ γράφ ἀμολόγει εἰς τὴν φίλιν της ὅτι ὁ Βαλμιέρος εἶναι πάντοτε παρὼν εἰς τὸν νοῦν της, ὅτι ὁ πρὸς αὐτὸν ἔρωσ της ἤρξησε τὰ μέγιστα, καὶ ἡ ἀτιμάρουσις ἐπέπληξεν ἐτι μᾶλλον τὸ βέλος εἰς τὴν καρδίαν της. Ὁ ἄξιος τιμῆς καὶ ἀγάπης νέος οὗτος ἦτο τὸ μόνον ἀντικείμενον τὸ ὅποιον ἐπλήρου ὁλόκληρον τὴν ψυχὴν της· ἀλλὰ πρὸς τί νὰ τὸ ἐπαναλέγῃ; πῶς ἦτον εἰς αὐτὴν δυνατόν νὰ ὑπερικήσῃ τὴν πρόληψιν ἥτις ἔρει τὴν αὐτὴν σχεδὸν δύναμιν ὡς καὶ ἡ ἀλήθεια; καὶ ὅποιος ζητεῖ νὰ διαβρῆξῃ τὰ δεσμὰ τὰ

ὅποια μᾶς συνδέουσι μετ' ἀλλήλων δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἔνοχος μεγάλου ἐγκλήματος εἰς τὴν κοινωνίαν; Ὅλοι μας αἱ πράξεις, ἡ ζωὴ μας, οἱ στοχασμοί μας πρέπει αὐτὴν νὰ ἀποβλέπωσι· τὸ πρῶτον πρόσκομμα τὸ ὅποιον εἶχε νὰ ὑπερικήσῃ ἦτον ἡ παράνομος γέννησις τοῦ ἐσηκώθη δὲ τὸ πρόσκομμα τοῦτο, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐτέθη ἄλλο ἐτι μᾶλλον ἀνυπέβλητον. Νὰ λάβῃ διὰ σύζυγόν της ἄνθρωπον τοῦ ὅποιου ὁ πατήρ ἦτον ἐγκληματίας...

— Καὶ ἂν δὲν ἦτο διόλου ἐγκληματίας, τὴν διέκοψε μετὰ ζωηρότητος ἡ Ἐλεονώρα;

— Καὶ ὁ ἀθώωτος πάντων νὰ ἦτον, οἱ νόμοι δὲν τὸν ἐκάλυψαν μετὰ αἰώνιον αἴσχος; δὲν καταδικάσθη εἰς τὸν θάνατον;

— Ἡ καταδίκη αὐτῆ, κυρία, δὲν ἐγγράσσει τὸ ὄνειδος καὶ τὴν ἀτιμίαν, ἀλλὰ τὸ ἐγκλημα. Σὲ τὸ λέγω, καὶ εἴμιν εἰς τοῦτο πολλὰ βεβηκίαι ὁ πατήρ τοῦ Βαλμιέρου δὲν ἐμολύνθη ποτε μετὰ τὴν διλοφονίαν· ἀλλ' ἂν ὑποθέτω πρὸς ὄραν ὅτι ἡ σκληρὰ εἰμαρμένη τοῦ τὸν ἀπώθησεν εἰς τὴν πράξιν τοῦ ἐγκλήματος. Τί ἔχεις νὰ ἐπιπληξῆς διὰ τοῦτο τὸν υἱόν; δὲν ἔπρεπε μάλιστα περισσότερον νὰ σῶσῃ τὴν συμπάθειάν σου; καὶ ὁ ἀληθὴς ἔρω δὲν μᾶς περιστοιχεῖ πάντοτε μετὰ ἡρωισμόν ὁ ὅποιος μᾶς καθιστᾷ ἀνωτέρως τοῦ γυδαίου λαοῦ; Ὁ ἀληθὴς ἔρω δὲν εἶναι ἡ πηγὴ ὅλων τῶν ὑψηλῶν ἀρετῶν; Καὶ πῶς ἄλλως ἠδύνασο νὰ προσφέρῃς λατρείαν εἰς τὴν ἀλήθειαν, εἰμὲν κατασχύνων τὴν κοινωνίαν, καὶ κάμων αὐτὴν νὰ ἐρῶν διὰ τὰς πλάνας της, διὰ τὴν παράλογον ἠλιθιότητά της, διὰ τὴν βαρβαρότητά της; Τὸ κατ' ἐμὲ, βλέπουσα πόσον ἀδίκως καὶ ἀπαθροῦπως πάσχει ὁ Βαλμιέρος, ἀπεφάσιστα νὰ ἀνακουφίσω κατὰ τι τὴν δυστυχίαν του. Ἐκ τῆς μεγαλοφροσύνης του, ἦτις εἶναι τὸ μόνον καταφύγιον τῆς φιλαυτίας, τὸ ὅποιον μένει εἰς τοὺς δυστυχεῖς, ἤθελε πειραχθῆ καὶ εἰς μίαν τὴν ἰδίαν τῆς εὐεργεσίας. Ὡς σύζυγός του λοιπὸν ἐγὼ πρέπει νὰ τὸν ὑποχρεώσω. Καὶ ἐπειδὴ σὲ ἀπεφάσιστες νὰ μὴ δώσῃ ποτε τὴν χεῖρά σου, ἐγὼ θέλω τὸν προσφέρει τὴν ἰδικήν μου μετὰ τὴν κατὰστάσιν μου καὶ τὴν καρδίαν μου...

— Νὰ νυμφευθῆς τὸν Βαλμιέρον, Ἐλεονώρα;

— Καὶ αὐτὸ μόνον ἐπιθυμῶ καὶ εὐχομαι· ἔως τώρα ὁ Βαλμιέρος ἀπέβριψε τὴν ἰδέαν μου ἀπὸ εὐγενῆς κινούμενος αἰθρημα, καὶ τὸν δικαίω θέλει νὰ ἦναι μόνος τὸ θῦμα τῆς ἀπαρδειγματίστου εἰμαρμένης του· πλὴν... θέλω τὸν πείσει τέλος πάντων... δὲν ἀγνοῶ ὅτι σὲ ἀγαπᾷ, διότι ἀνέγνωσα καλῶς εἰς τὰ βῆθ τῆς καρδίας του, πλην ἐγὼ ἐλπίζω νὰ τὸν κάμω νὰ μὲ ὑπολήπτηται.

— Καὶ ἐμπαρεῖς νὰ ὑπομένης νὰ καλῆσαι σύζυγός σου;

— Ἡ σύζυγός τοῦ Βαλμιέρου δὲν θέλει ταπεινώσει ποτε τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ἂν ἡ κοινωνία κατατησῇ εἰς τοιαύτην ἀδυναμίαν, ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, κακίαν νὰ μᾶς ἀπορρίψῃ, ἡμεῖς μόνον θελομεν δυναθῆ νὰ ἐξαρκῶμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας. Τὸ κατ' ἐμὲ μάλιστα, ἡ συνειδήσις μου τοῦ ὅτι ἐπραξα δικαίαν καὶ γενναίαν πράξιν θέλει μετὰ προσενησῆσιν εὐχαριστήσῃν ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν δὲν θέλω φροντίζει διόλου διὰ τὸ φαντασιοκο-